

Årsmelding

2013

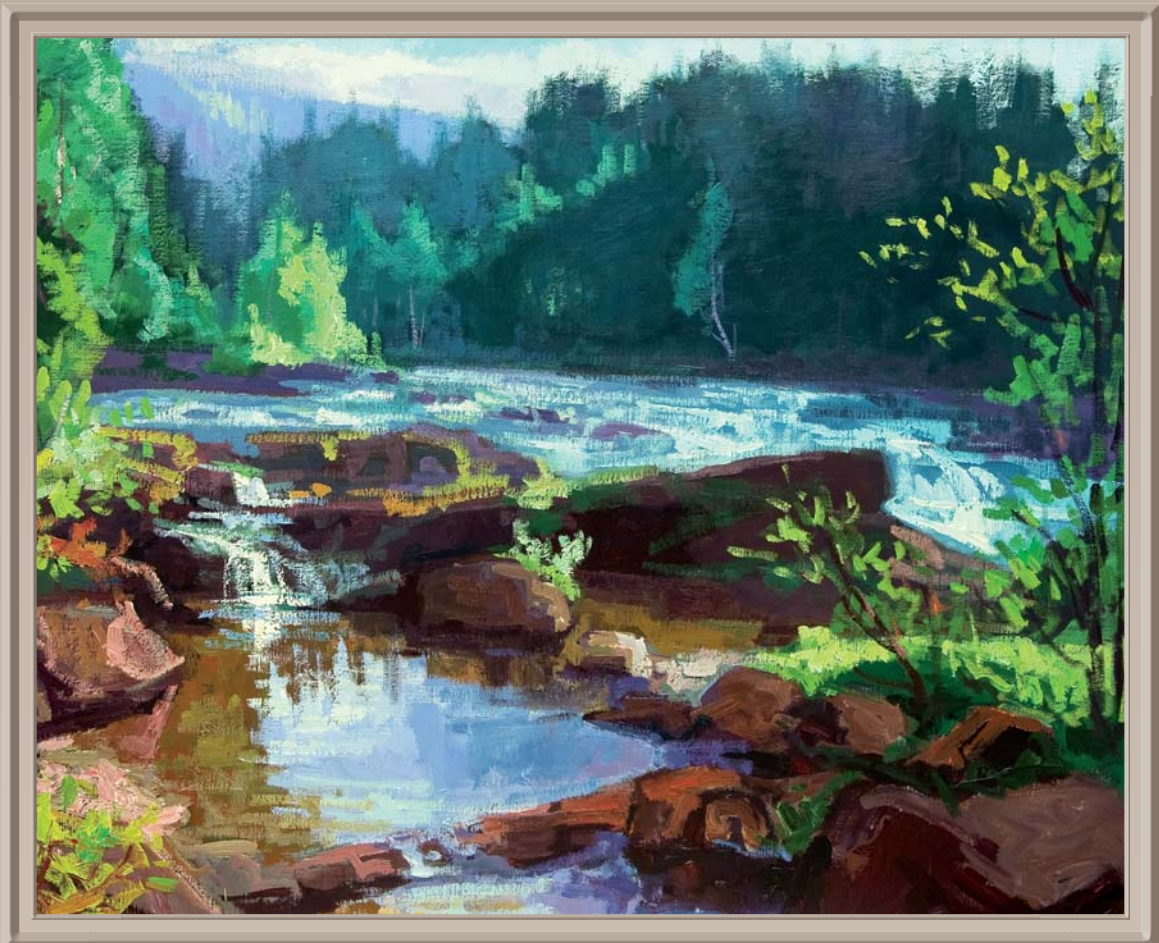

SpareBank
HALLINGDAL VALDRES

Gammelt tun.

Ved Sørgefoss.

Biletet på framsida: Frieri.

Alle bileta er måla av Sigmund Årseth, han finn du meir informasjon om på siste side.

Innhald

GENERELL INFORMASJON	2
1. Banken og verksemda	2
2. Viktige hendingar i 2013	3
3. Finansiell kalender 2014	4
4. Nøkkeltal for SpareBank 1 Hallingdal Valdres	5
ÅRSRAPPORT.	7
5. Årsmelding 2013	7
6. Resultatrekneskap	22
7. Balanse per 31. desember 2013	24
8. Endring i eigenkapital.	26
9. Kontantstraumoppstilling	27
10. Noter til konsernrekneskapen 2013	28
11. Erklæring frå styret og dagleg leiar	46
12. Revisjonsberetning 2013	47
13. Kontrollkomiteens si årsmelding 2013	49
ANNA INFORMASJON.	50
14. Hovudorganisasjon.	50
15. Presentasjon av styret	51
16. Forstandarskap, kontrollkomite og revisjon.	52

GENERELL INFORMASJON

1. Banken og verksemda

Historikk

Banken har ei lang og tradisjonsrik historie som går attende til 1868. I Hallingdal har banken sitt utspring frå Aal Sparebank som vart starta i 1870 og Hemsedal Sparebank som opna i 1907. Desse bankane fusjonerte i 1999. I Valdres starta drifta med Øystre Slidre Sparebank i 1868. Øystre Slidre Sparebank vart innfusjonert i 2012.

Visjon, verdiar og mål

Konsernet sin visjon er å vere «anbefalt av kunden» i konsernet sitt marknadsområde som er Hallingdal og Valdres. Drifta skal vere tufta på verdiane «nær» og «dyktig».

SpareBank 1 Hallingdal Valdres skal oppnå auka inntening gjennom samarbeid om kundeleveransar på tvers av konsernet sine forretningsområde. Målgruppa er alle kundegrupper med tilknytning til Hallingdal og Valdres. Konsernet skal profilerast som ein aktiv støttespelar som gir verdi for lokalt samfunnsliv, og framstå som ein nær og dyktig lokal aktør med behovstilpassa løysingar for kundane.

Konsernet skal framstå som ein attraktiv og god arbeidsplass med medarbeidarar som er prega av vilje og evne til kontinuerleg læring.

Konsernet har ei målsetting om å oppnå ei god eigenkapitalavkastning for å bevare konsernet si sjølvstende og ha god soliditet.

Forretningsområde

SpareBank 1 Hallingdal Valdres er i dag eit konsern med verksemd innafor fleire område. Sparebankverksemda er kjernen i konsernet og konsernstrukturen tek utgangspunkt i gjeldande lovverk for sparebankar.

Konsernet driv i tillegg verksemd innafor områda rekneskapsføring, eigedomsmekling, investeringsverksemd og lokalt samfunnsengasjement. I tillegg kjem meir interne område som fellesfunksjonar og eigedomsutvikling av egne lokale.

Desse verksemdene blir drive gjennom eigne dotterselskap som er SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS og SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS innafor rekneskapsføring. Eigedomsmekling blir drive av selskapet EiendomsMegler 1 Fjellmeqleren AS. Drift av eigedomar skjer gjennom dotterselskapa SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS og SpareBank 1 ValHall Eigedom AS og investeringar gjennom SpareBank 1 Hallingdal Invest AS.

Marknadsområde

Konsernet sitt marknadsområde er Hallingdal og Valdres. I Hallingdal ligg tyngdepunktet i kommunane Ål, Gol og Hemsedal, medan i Valdres er tyngdepunktet i Øystre Slidre og Nord-Aurdal kommune.

Verksemda

Verksemda er bygd opp omkring dei lokale bankkontora samt eit kundesenter med utvida opningstider. Rådgjevinga skal vere bygd på god lokalkunnskap og høg fagleg kompetanse som gjer verksemda fleksibel og effektiv.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres har ikkje hovudkontor. Bankverksemda blir drive frå sju likeverdige fullservicekontor lokalisert i tettstadene Ål, Hemsedal, Gol, Geilo, Fagernes, Heggenes og Beitostølen.

Dotterselskapet SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS er lokalisert i Nesbyen, Flå, Gol og Hemsedal. SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS er lokalisert på Heggenes og Fagernes. Frå nyttår har selskapet også kontor på Beitostølen. EiendomsMegler 1 Fjellmeqleren AS er lokalisert på Geilo, Ål, Gol og Hemsedal. Frå 1. februar 2014 startar selskapet verksemd i Valdres med kontor på Heggenes og Beitostølen. Frå sommaren 2014 også på Fagernes.

SpareBank 1-alliansen

SpareBank 1-alliansen vart grunnlagt i 1996. Alliansen er eit bank- og produktamarbeid der SpareBank 1-bankane i Norge samarbeider gjennom det felleseigde holdingselskapet SpareBank 1 Gruppen AS. Eit overordna mål for Alliansen er å sikre den einskilde bank si sjølvstende og regionale forankring gjennom sterk konkurransevne, lønsemd og soliditet. Samstundes representerer SpareBank 1-alliansen eit konkurransemessig fullverdig bankalternativ på nasjonalt nivå.

SpareBank 1-alliansen er samla sett den største tilbydaren av finansielle produkt og tenester i den norske marknaden. Alliansen har etablert ein nasjonal marknadsprofil og utvikla ein felles strategi for merkevarebygging og kommunikasjon. Den marknadsmessige plattformen dannar også basis for felles produkt- og konseptutvikling. Marknadsinnsatsen er i hovudsak retta mot personmarknaden, små og mellomstore bedrifter og forbund tilknytt LO. Både bankane og produktområda hevdar seg godt i konkurransebiletet og resultatutviklinga er god.

SpareBank 1-alliansen består per 31.12.13 av 15 sjølvstendige bankar, 2 felleseigde forretningsbankar og SpareBank 1 Gruppen konsern.

Dei 15 sjølvstendige bankane i alliansen er:

- SpareBank 1 SR-Bank
- SpareBank 1 Nord-Norge
- SpareBank 1 SMN
- Sparebanken Hedmark
- samt ei samanslutning av fleire mindre sparebankar under namnet Samarbeidende Sparebanker (SamSpar);
 - SpareBank 1 BV (tidlegare SpareBank 1 Buskerud Vestfold)
 - SpareBank 1 Gudbrandsdal
 - SpareBank 1 Hallingdal Valdres
 - SpareBank 1 Lom og Skjåk
 - SpareBank 1 Modum

- SpareBank 1 Nordvest
- SpareBank 1 Nøtterøy-Tønsberg
- SpareBank 1 Ringerike Hadeland
- SpareBank 1 Søre Sunnmøre
- SpareBank 1 Telemark
- SpareBank 1 Østfold Akershus

Dei 2 felleseigde forretningsbankane er Bank 1 Oslo Akershus og BN Bank ASA. I januar 2013 auka Sparebanken Hedmark samt LO og tilknytte fagforbund sine eigardelar i SpareBank 1 Oslo Akershus AS til høvesvis 40,5 og 29,9 %. Auken skjedde etter kjøp av aksjar frå SpareBank 1 SR-bank ASA, SpareBank 1 SMN og SpareBank 1 Nord-Norge.

SpareBank 1 Gruppen AS er morselskapet i konsernet som består av:

- SpareBank 1 Skadeforsikring AS (100 %) – som eig 100 % av aksjane i Unison Forsikring AS
- SpareBank 1 Livsforsikring AS (100 %)
- ODIN Forvaltning AS (100 %)
- SpareBank 1 Medlemskort AS (100 %)
- SpareBank 1 Gruppen Finans AS (100 %) – som eig 100 % av aksjane i Conecto AS
- SpareBank 1 Eiendomsmegler AS (100 %)
- SpareBank 1 Kundesenter AS (100 %)
- SpareBank 1 Verdipapirselskap AS (100 %)

SpareBank 1 Markets AS er i 2013 seld frå Gruppen til eigarselskapa Samarbeidende Sparebanker AS, SpareBank 1 SMN og SpareBank 1 Nord-Norge. Desse eig til saman 71 % av aksjane. I tillegg har Sparebanken Hedmark 15 % og LO 12 %. Dei tilsette eig 2 % av selskapet.

Dei felles hovudfunksjonane innan SpareBank 1-alliansen er delte:

1. Drive og utvikle finanskonsernet med produksjon og leveranse av konkurransedyktige produkt og tenester for distribusjon gjennom alliansebankane og andre bankar som har distribusjonsavtale med selskap i SpareBank 1 Gruppen og LO. Dette arbeidet er organisert i selskapet SpareBank 1 Gruppen AS, som er eigd av:
 - SpareBank 1 SR-Bank (19,5 %)
 - SpareBank 1 Nord-Norge (19,5 %)
 - SpareBank 1 SMN (19,5 %)
 - Samarbeidende Sparebanker AS (19,5 %)
 - Sparebanken Hedmark (12 %)
 - Landsorganisasjonen/ fagforbund tilknytt LO (10 %), som ikkje er ein del av alliansen.
2. Drive og utvikle alliansesamarbeidet med felles forvaltning, utvikling og gjennomføring av aktivitetar som gir stordrifts- og kompetansefordelar. Dette arbeidet er organisert i selskapet Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA, som utgjer den administrative overbygginga for alliansesamarbeidet. Selskapet sørgjer for finansiering av og eigarskap til applikasjonar, konsept, kontraktar og merkevare for deltakarane i alliansesamarbeidet.

Selskapet Alliansesamarbeidet

SpareBank 1 DA er eigd av:

- SpareBank 1 SR-Bank ASA (17,74 %)
- SpareBank 1 SMN (17,74 %)
- SpareBank 1 Nord-Norge (17,74 %)
- Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA (17,74 %)
- Sparebanken Hedmark (11,30 %)
- SpareBank 1 Gruppen AS (10,00 %)
- Bank 1 Oslo AS (7,74 %)

Bankane i SpareBank 1-alliansen distribuerer SpareBank 1 Gruppen sine produkt og samarbeider på sentrale område som merkevare, arbeidsprosessar, kompetansebygging, IT-drift, systemutvikling og innkjøp. Alliansen har inngått strategiske samarbeidsavtalar med LO og LOs fagforbund, og leverer finansielle produkt og tenester til LO sine medlemmer gjennom fordelsprogrammet LOfavør.

Produktselskapa etablert under SpareBank 1 Gruppen AS og alliansebankane har utvikla ei felles teknologiplattform. Erfaringsutveksling og overføring av kompetanse innafør alliansen, basert på beste praksis, er eit viktig element for å utvikle alliansen vidare. Som eit ledd i denne satsinga er det etablert kompetansesenter for høvesvis Kredittstyring i Stavanger, Betaling i Trondheim og Læring i Tromsø.

2. Viktige hendingar i 2013

Januar:

- Kundesenteret utvida opningstida frå kl. 08.00–20.00 måndag–fredag til 07.00–24.00 alle dagar.

Mars:

- Sparebankstiftelsane i Hallingdal og Øystre Slidre hadde sine første generalforsamlingar og starta med det opp sitt arbeid.

April:

- Banken passerer 7 milliardar kroner i forvaltningskapital

Juni:

- HallingRegnskap AS skiftar namn til SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS
- Valdres Regnskap AS skiftar namn til SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS
- Morbanken opprettar to dotterselskap, HallingRegnskap AS og Valdres Regnskap AS for å beskytte namnerettane til selskapa som skifta namn.

September:

- Rekneskapselskapa vedtek felles systemplattform.

November:

- Organisasjonsendring på rådgjevarsida i bankverksemda.

Desember:

- Opning av nytt kontor på Beitostølen med samlokalisering av alle tre verksemdsområda bank, eigedomsmeikling og rekneskapsstenester.

3. Finansiell kalender 2014

10. FEBRUAR

Styremøte offisiell rekneskap for 2013.

6. MARS

Forstandarskapsmøte og fastsetting
av årsoppgjer og utbytte.

8. MAI

Resultat 1. kvartal

14. AUGUST

Resultat 2. kvartal

11. NOVEMBER

Resultat 3. kvartal

4. Nøkkeltal for SpareBank 1 Hallingdal Valdres

Konsern	2013	2012*	2011	2010	2009
Resultatrekneskap (tusen kroner)					
Netto renteinntekter	137.963	108.011	101.625	103.871	97.656
Netto provisjons- og andre inntekter	159.748	118.657	87.668	88.095	85.943
Driftskostnader	194.176	182.005	116.250	94.534	102.570
Resultat før tap	103.535	44.663	73.043	97.432	81.029
Tap på utlån og garantier	10.976	16.002	11.090	13.314	6.661
Årsoverskot	72.160	23.177	45.993	73.590	58.402
Balanse (tusen kroner)					
Brutto utlån	6.451.412	5.840.924	5.029.856	4.866.300	4.783.063
Overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt	1.556.673	1.226.648	765.473	683.997	480.150
Brutto utlån inkl. overføring SpareBank 1 Boligkreditt	8.008.085	7.067.572	5.795.329	5.550.297	5.263.213
Individuelle nedskrivninger og nedskrivning på grupper av utlån	43.552	36.303	50.453	39.997	26.035
Innskot frå kundar	4.741.537	4.508.794	3.715.702	3.535.088	3.507.248
Forvaltningskapital	7.546.086	6.781.991	5.921.055	5.819.225	5.738.082
Gjennomsnittleg forvaltningskapital	7.164.039	6.351.523	5.870.140	5.778.654	5.795.030
Gjennomsnittleg eigenkapital	998.849	907.121	832.171	788.053	727.976
Nøkkeltal (%)					
Rentenetto	1,93	1,70	1,73	1,80	1,69
Driftskostnader	2,71	2,87	1,98	1,64	1,77
Kostnadsprosent	65,2	80,3	61,4	49,2	55,9
Tapsprosent utlån	0,17	0,28	0,22	0,28	0,14
Misleghald (netto)	1,43	1,88	1,91	1,77	1,24
Innskotsdekning	73,5	77,2	73,9	72,6	73,3
Totalrentabilitet	1,01	0,18	0,39	0,64	0,50
Eigenkapitalavkastning etter skatt	7,22	1,28	2,76	4,68	4,01
Kapitaldekningsprosent	16,67	15,54	16,08	16,93	15,53
Kjernekapitalprosent	16,67	15,54	16,08	16,93	15,53
Rein kjernekapital i prosent	18,95	17,71			
Vekst i innskot	5,2	21,3	5,1	0,8	7,2
Vekst i bruttoutlån	10,5	16,1	3,4	1,7	6,0
Vekst i brutto utlån inkl. overføring SpareBank 1 Boligkreditt	13,3	22,0	4,4	5,5	8,6

* Balansetal med tilhørende nøkkeltal i 2012 er påverka av fusjonen med Øystre Slidre Sparebank.

Definisjonar

Rentenetto

- Netto renteinntekter i % av gjennomsnittleg forvaltningskapital

Driftskostnader

- Personalkostnader, IT-kostnader, ordinære avskrivningar og andre driftskostnader i % av gjennomsnittleg forvaltningskapital

Kostnadsprosent

- Driftskostnader i % av netto inntekter

Tapsprosent utlån

- Årets tapsavsetningar på utlån og garantier i % av brutto utlån

Misleghaldsprosent

- Netto mislighalde engasjement (over 90 dagar) i prosent av brutto engasjement

Totalrentabilitet

- Resultat etter tap og skatt i % av gjennomsnittleg forvaltningskapital

Eigenkapitalavkastning etter skatt

- Resultat av ordinær drift etter skatt i % av gjennomsnittleg eigenkapital

Kapitaldekning

- Netto ansvarleg kapital i % av berekningsgrunnlaget (sjå note 15)

Kjernekapitaldekning

- Kjernekapital i % av berekningsgrunnlaget (sjå note 15)

Rein kjernekapitaldekning

- Rein kjernekapital i % av berekningsgrunnlaget (sjå note 15)

Sumardag heime.

ÅRSRAPPORT

5. Årsmelding 2013

SpareBank 1 Hallingdal Valdres var ved utgangen av 2012 den ca. 25. største av totalt ca 110 sparebanker i Norge. Banken har ikkje noko hovudkontor, men har fullservicekontor på Geilo, Ål, Gol, Hemsedal i Hallingdal og Beitostølen, Heggenes og Fagernes i Valdres.

Banken utstedte i 2012 egenkapitalbevis der Sparebankstiftelsen Hallingdal og Sparebankstiftelsen Øystre Slidre er eigarar av desse etter fusjonen mellom SpareBank 1 Hallingdal og Øystre Slidre Sparebank same året.

Banken fører rekneskapen etter norske rekneskapsreglar, NGAAP (Norwegian Generally Accepted Accounting Principles). Dette er reglar som er nedfelt i rekneskapslova frå 1988 og God regnskapsskikk i Norge.

Kommentarane i årsmeldinga er i hovudsak knytt til morbanken sin rekneskap sidan denne utgjer grunnlaget for utdeling av utbytte og avsetningar. Konserntal blir særskild kommentert.

Verksemdsområde og marknad

I konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres inngår morbanken og dotterselskapa innafor eigedomsmekling, rekneskapsføring, bygningsdrift og investeringar. I tillegg er banken deltakar i to felleskontrollerte verksemdar jf. note 2.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres sin primære geografiske marknad er avgrensa til dalføra Hallingdal og Valdres, men innslaget av bankkundar busett i Oslo/Akershus er nokså betydeleg. Konsernet er totalleverandør av produkt og tenester innafor følgjande forretningsområde:

- Betalingsformidling
- Finansiering
- Forsikring
- Sparing og plassering
- Eigedomsmekling
- Rekneskapsføring

Konsernet har dei siste par åra styrka verksemdsområda banktenester og rekneskapsføring gjennom bankfusjonen med Øystre Slidre og kjøp av rekneskapselskapa Valdres Regnskap AS og HallingRegnskap AS som no har bytta namn. Innafor rekneskapsføring har konsernet no blitt ein betydeleg og leiande aktør i regionen.

Innafor banktenester har konsernet ein bra marknadsandel i marknadsområdet, og i kommunane Ål, Hemsedal og Heggenes er den svært stor. Innafor eigedomsmekling er selskapet størst i Hallingdal. Innafor rekneskapsføring er konsernet leiande i Hallingdal og av dei største i Valdres.

Hovudtrekk i 2013

Økonomi – samanlikna mot fjoråret:

- svært godt årsresultat
- god vekst i netto renteinntekter og provisjonsinntekter frå overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt AS
- kostnadsvekst i tråd med forventningar
- reduserte tapskostnader
- høg utlånsvekst, spesielt innafor bedriftsmarknaden
- mesteparten av fusjonskostnader bokført i 2012, lite i 2013
- betring i kapitaldekning

Nasjonale og globale marknads- og rammevilkår:

- aukande økonomisk vekst i USA
- teikn på betring i Europa med fallande arbeidsløyse og mindre budsjettunderskot i fleire land
- avtakande vekst i Kina
- veksten er fallande i Noreg
- teikn til fallande bustadprisar og mindre byggjeaktivitet
- den norske krona har svekka seg, positivt for eksportretta industri
- låg arbeidsløyse, men svakt aukande
- framleis stabil kredittvekst i privatmarknaden
- lågt rentenivå og inflasjon
- positiv utvikling (nedgang i kredittpåslag på funding i løpet av året)

Generelle rammevilkår framover

Det globale makrobiletet i 2013

Åra etter finanskrisa i 2008 har vore prega av svært svak økonomisk utvikling i vår del av verda, og av gjennomgåande sterk utvikling i norsk økonomi. 2013 er på mange område året då dette vart snudd på hovudet. Medan me ser klart sterkare utvikling i USA, klar betring i Europa og framleis sterk økonomisk utvikling i Kina, ser me at norsk økonomi bremsar klart opp.

USA er langt på veg til å bli «friskmeldt» etter finanskrisa. Veksten i økonomien er attende på om lag 3 % som er tett på gjennomsnittsvekstraten dei siste 30 åra. Me ser at bustadmarknaden er i klar betring, underskota på statsbudsjett og i utanriksøkonomien er kraftig redusert, og at det på nytt blir skapt nye arbeidsplassar. Utfordringa på kort sikt er at eit nivå på arbeidsløysa på over 7 % framleis blir sett på som alt for høgt.

Europa har vore gjennom ein resesjon dei siste to åra med negativ vekstrate i EU-området som heilheit. I andre halvår i 2013 har dette biletet snudd, og me ser på nytt positive vekstrar i EU-området. Etter finanskrisa har det vore store regionale forskjellar i Europa. Tyskland og Nord-Europa har etter tilhøva utvikla seg ganske bra, medan Sør-Europa har gått frå ille til verre. Resultatet av denne utviklinga som kulminerte med statsgjeldkrise og bankkrise i land som Hellas, Spania og Irland, var stor arbeidsløysa. I Hellas og Spania nådde arbeidsløysa over 26 %, medan i EU-området har den nådd over 12 %. Gjennom 2013 ser me nytt grunnlag for forsiktig optimisme. Arbeidsløysa ser ut til å ha nådd toppen og har eit forsiktig fall i mange land. Dei store ubalansane i statsbudsjett og utanriksrekneskap er i ferd med å rette seg opp. Veksten er svakt positiv og det vil ta mange år før arbeidsløysa og ledig kapasitet er attende på normale nivå.

Kina betyr mykje for utviklinga i global økonomi og for utviklinga i råvareprisar. Veksten gjennom 2013 har helde seg godt oppe på i underkant av 8 %, og utviklinga inn i 2014 er om lag som i fjor. Samstundes ser me utfordringar på litt lengre sikt. Med meir fokus på vekst drive av innanlandsk forbruk er det grunn til å tru at vekstratane vil bli mindre over tid. Vidare ser me med bekymring på utviklinga i den uregulerte kredittmarknaden i Kina som har potensiale til å skape ubalansar.

I andre delar av det såkalla «emerging markets» har utviklinga i 2013 vore skuffande. Land som India, Russland, Brasil og Tyrkia ser at vekstratane fell, ubalansar i økonomien aukar, inflasjonen stig og valutaene svekker seg. På globalt nivå ser me at denne utviklinga skapar ein kime til volatilitet i verdas finansmarknader.

Det norske makrobiletet framover

Norge har vore annleislandet gjennom finanskrisa. Drive av stor aktivitet innan bygg og anlegg og spesielt i næringar knytt til olje og gassutvinninga i Nordsjøen har økonomien klart seg svært godt samanlikna med nesten alle andre land. Dei siste åra har arbeidsløysa vore låg, lønnsveksten god, rentene låge og veksten i bustadprisar høg. Mot slutten av 2013 ser me at denne særnorske utviklinga er i ferd

med å endre seg. Investeringstakten i Nordsjøen kjem til å bli lågare i åra framover og drahjelpa til økonomien frå energirelaterte sektorar vil bli svekka.

Etter ein sterk start på 2013 såg me at aktiviteten i bustadmarknaden snudde i løpet av hausten. Prisane gjekk litt ned og for året som heilheit fall bustadprisane med ca. 2 %. Fallande prisar har ført til lågare aktivitet i bustadmarknaden og me ser at bygginga av nye bustader fell og at aktiviteten i bygg og anlegg blir ramma. Utviklinga i privat konsum var også skuffande i 2013. På trass av låg arbeidsløysa, god lønnsvekst og låge renter var folk flest forsiktig i bruken av pengar til konsum. Konsekvensane av dette er at arbeidsløysa i Noreg er stigande. Når dette er sagt så er det ingen grunn til å svartmåle utsiktene for norsk økonomi. Med god hjelp frå den norske krona, som har svekka seg med 15 %, ser me at industrien er forsiktige optimistar for 2014. Sjølv om arbeidsløysa er stigande, er den framleis låg. Lønnsveksten blir lågare, men 3 % vekst er framleis god reallønnsvekst. Rentene vil halde seg låge ei god stund framover og betre utsikter internasjonalt vil hjelpe norsk næringsliv. Med basis i dette forventar me berre ei moderat oppbremsing i norsk økonomi.

Låge renter i 2013

2013 var nok eit år med renter på rekordlåge nivå. Sentralbankrentene var jamt over uendra på låge nivå, eller vart ytterlegare sett ned gjennom året. Felles for nesten alle sentralbankane er klar kommunikasjon om at rentene kjem til å bli helde låge i lang tid framover. Med dette som bakgrunn er det få grunnar til å forvente høgare renter i året som kjem. Dette er også tilfelle i Noreg der sentralbanken i sin siste renteprognose spår første forsiktige renteheving først midt i 2015.

Med stabile, låge sentralbankrenter er det ikkje til å undre seg over at også marknadsrentene held seg på låge nivå. Ser me på året under eit, var bevegelsane i marknadsrentene moderate i 2013. Lange renter i Noreg, 10 års swaprenter, var opp 20 basispunkt medan korte 2 års swaprenter var ned om lag like mykje. Renter på dagens nivå er ekstremt låge og ein må forvente at dei stig over tid. Potensialet for renteoppgang vil vere avgrensa så lenge sentralbanken fortsett som garantist for låge pengemarknadsrenter.

God utvikling i kredittmarknaden i 2013

Kredittmarknaden har vist ei svært god utvikling i 2013. Internasjonalt har kredittpåslaga vist ein klart fallende trend dei siste 2 åra.

I grove trekk kan me sjå at kredittpåslaga har vore drive av jakt på avkastning i ei verd der det generelle rentenivået i mange land er under 1 %. I kombinasjon med få negative nyheiter i 2013, har dette ført til sterke marknader. Dei sterke internasjonale kredittmarknadane har også ført til ei sterk utvikling i Noreg, men med den forskjell at nivåa for kredittpåslag er mindre ned her heime enn ute.

Etter fallet i kredittpåslaget dei siste åra nærmar me oss nivå der potensialet for vidare fall er meir avgrensa. Når det er sagt, så ser me få teikn til at rentenivået skal opp på kort sikt. Etter vår meining vil dette framleis drive

etterspørselen etter kredittpapir. Akseptabel avkastning vil også i 2014 være avhengig av stort volum i verdipapir med kredittpåslag.

Lågare kredittvekst til føretak

Kredittveksten har samla sett helde seg nokså stabil, men fall noko i 2013. Hushalda sin gjeldsvekst har helde seg på rundt 7 prosent på årsbasis. Veksten i kreditt til ikkje-finansielle føretak fall markert mot slutten av 2012 og i byrjinga av 2013. Veksten stabiliserte seg deretter, og for året sett under eitt, enda den på rundt 4 prosent. Lågare veksttakt i utlån til føretak må til dels sjåast i samanheng med nye og strengare kapitalkrav til bankane, som er den viktigaste kjelda til kreditt for føretak. Føretakslån har normalt høgare risikovekter enn bustadlån. For å sikre volumvekst samstundes som kapitalen blir bygd opp, har fleire bankar teke ned utlånsveksten til bedriftene.

Kredittveksten til hushalda vart også i 2013 høgare enn inntektsveksten, noko som førte til ein ytterlegare auke i gjeldsbelastninga for denne gruppa. Samla er hushalda si bruttogjeld no over dobbelt så stor som disponibel inntekt, ei utvikling som myndighetene ser på med bekymring. Ei analyse utført av Norges Bank nyleg, viser at sjølv om gjeldsbelastninga har auka til eit høgt nivå, har den relative delen av gjeld til hushald med dårleg betjeningsevne og låg pantesikkerheit falle sidan byrjinga av 1990-talet. Dei hushalda som både har høg gjeldsbelastning, svak pantesikkerheit og liten margin når nødvendige utgifter er betalt, utgjør berre 2,4 prosent av hushalda. Denne gruppa er likevel sårbar for inntektsbortfall og renteauke, men analysen indikerer gruppa ikkje er meir sårbare sjølv om gjeldsnivået har auka.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres si bankverksemd i 2013

Etter eit år i 2012 som vart dominert av fusjonsførebuingar og gjennomføring har 2013 vore eit nokså normalt driftsår for bankverksemda utan dei store omveltingane.

Forsikringsområdet

I samband med fusjonen med Øystre Slidre Sparebank hausten 2012, har 2013 vore prega av flytting av skadeforsikringsporteføljen frå Eika Forsikring. Dette gjeldt både privatmarknaden, bedriftsmarknaden og landbruk. Banken har hatt ein god vekst og har ved utgangen av året ei portefølje på 43 mill innafor privatmarknaden og 17 mill innafor bedriftsmarknaden. Porteføljen på landbruk har også hatt ein fin vekst og runda 7,6 mill ved årsskiftet.

Banken har også jobba aktivt med etablering og flytting av OTP-avtalar (obligatorisk tenestepensjon) for bedriftskundar. Kundane er svært nøgd med å kunne samle bank og forsikring på ein stad.

Banken har også hatt fokus på kompetanseheving i 2013 og har ved utgangen av året 39 godkjente skadeforsikringsrådgjevarar innan privatmarknaden fordelt på kundesenteret og banken sine 7 kontor i Hallingdal og Valdres.

Betalingsformidling og digitale tenester

Bank og forsikringstenester på mobil har halde fram med

å vekse også i 2013. SpareBank 1 har vore tidleg ute med å lansere mobile tenester. Når ein ser på bruken og kor nøgde kundane er med desse, må ein kunne seie at denne satsinga har vore ein suksess. Det er grunn til å tru at dei gruppene som på marknadsføringsspråket blir kalla «first movers» og «early adapters» har teke i bruk mobilbank. No er det dei store massane med kundar som er i ferd med å ta steget ut i den mobile bankverda. Å møte kundane på digitale flater gir nye utfordringar for banken.

På mange måtar kan ein seie at SpareBank 1 er ei IT-bedrift som leverer banktenester. Dette er kanskje å setje ting på spissen, men det har utan tvil vorte andre krav til kompetanse hjå tilsette i banken. Frå å ekspedere kundane går ein i stadig større grad mot å «supportere» dei. Til dagleg klarer kundane seg stort sett på eige hand. Ofte er det starthjelp og problemløysing i samband med sjølvhjelpete tenester kundane etterspør hjå oss. Mangfaldet i plattformer og operativsystem gjer det utfordrande å halde seg fagleg oppdatert på alle feilsituasjonar som kan oppstå.

I 2013 har heile banknæringa opplevd store problem i samband med oppdatering av programtillegget Java som blir brukt til pålogging i nettbank. Dette har teke mykje tid og skapt stor frustrasjon både hjå kundar og tilsette. Heldigvis kom dei fleste mobiloperatørane over på BankID på mobil i løpet av året, noko som gjorde situasjonen betre. BankID på mobil brukar ikkje Java. I 2014 vil BankID 2.0 bli lansert der ein ikkje lengre er avhengig av Java. Me har gjort grep både innan bemanning og opplæring i løpet av året for å kunne tilby betre hjelp og service for kundane våre. Mellom anna har me utvida opningstidene på kundesenteret frå kl. 08.00–20.00 måndag–fredag til 07.00–24.00 alle dagar som eit resultat av at kundane våre brukar banken på nye stader og til nye tidspunkt.

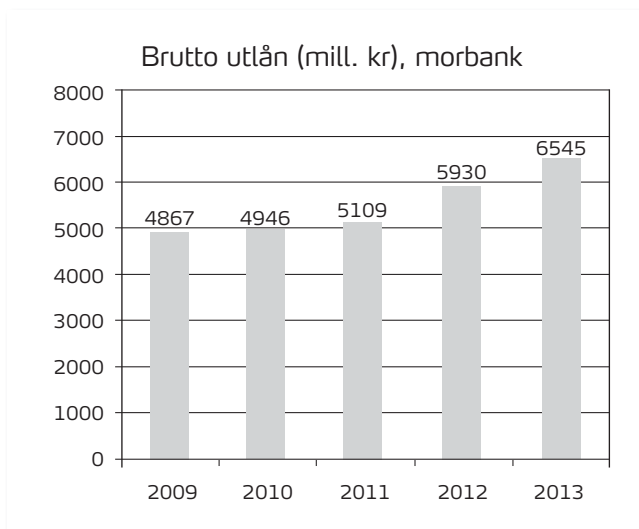
Finansieringsområdet

Banken har i 2013 hatt ein utlånsvekst som ligg over landsgjennomsnittet, med ein til dels sterkt sterk vekst på bedriftsmarknaden. Auken er ein kombinasjon av auka etterspørsel etter lån og at banken har fått tilført nye bedriftskundar.

Banken har i løpet av året tilpassa seg nye nettbaserte løysingar på kredittområdet slik som lånesøknad på nett og elektronisk signering av dokument (e-signering). Bruken av desse tenestene har vore beskjeden så langt, men banken forventar ei sterk dreining mot bruk av elektroniske løysingar i utlånsprosessen dei komande åra.

Det er i 2013 oppretta ei eiga stilling som fagsjef for finansiering på bedriftsmarknaden. Banken har hatt fokus på å sikre tilfredstillende kvalitet i utlånsarbeidet, og har gjennomført interne og eksterne kontrollar for å måle kvalitet på kredittsaksarbeidet som blir gjort. Dette arbeidet blir vidareført i 2014.

Det er også sett i gang interne prosjekt for å omorganisere utlånsprosessen. Dagens depot vil i 2014 bli utvida med ei kredittstøtteavdeling som vil få utvida oppgåver og kontrollar i utlånsprosessen.

Plasseringsområdet

2013 har på plasseringsområdet vore prega av marknader som i ulik grad har vist teikn på at økonomien er på rett veg. Det viser at dei grepa som sentralbankar og myndigheiter har gjort, bær frukter sjølv om det framleis er ein lang veg å gå før me kan si at økonomien er friskmeldt.

Alle Odin aksjefond har hatt ei god utvikling gjennom 2013, noko fleire og fleire av våre kundar nyt godt av. SpareBank 1 Hallingdal Valdres har heile året vore heilt på topp av bankane i Samspår på eingongsteikningar og spareavtaler i fond målt mot forvaltningskapital.

I 2013 har me implementert fleire nye innskotsprodukt. Plasseringskonto+ såg dagens lys i mars. Dette er ein konto med oppseingstid på minimum 31 dagar som gjev banken føreseielege innskot. Denne kontoen overtek etter kvart som banken sitt beste innskotstilbod og har i løpet av året blitt eit populært innskotsprodukt.

I oktober blei Konto m/bonus lansert på landsbasis. Dette er eit produkt som alle SpareBank 1-bankar har og er marknadsført på nasjonalt plan. Her får kundane høgare rente på innskotet om pengane står urørt i eit år.

Banken har i 2013 hatt 4 fastrentetilbod, noko som har vore godt motteke av kundane. Ved årsskiftet utgjer fastrenteinnskot ca 86 mill. kroner. Alle som har fastrente får tilbod om fornying i eit nytt fastrenteprodukt når bindinga går ut.

Innskotsveksten er i 2013 på 6 % og er i tråd med budsjett. Det er ikkje avdekka alvorlege avvik på internkontrollar gjort på Mifid (verdipapirdirektivet). Banken har hatt Ernst & Young på besøk for å vurdere kvaliteten på etterleving av reglane, men rapporten er ikkje klar i skrivande stund.

To viktige hendingar i året er innføring av ny verjemålsreform og overgang til ny handelsplattform for verdipapir. Innføring av ny verjemålsreform den 1. juli medførte mykje arbeid. Fylkesmannen har no overteke oppgåvene som dei lokale overformynderia har hatt i ei årrekke. Banken har som tilbydar av innskotsprodukt for verjemålsmidlar fått eit bra volum på slike innskot.

Overgang til ny handelsplattform for verdipapir har vore eit svært stort prosjekt for Sparebank 1 i 2013. Handelsplattforma er tilnærma lik for kundar og rådgjevar, noko som blir opplevd som positivt. I oktober vart 76 % av banken sine kundar i Odin og Trient-fond konvertert over på ny handelsplattform. Det var nokre oppstartsproblem, men ved utgangen av året fungerer den nye løysinga bra. Den gjer at banken etter kvart kan tilby produkt frå fleire fondsleverandørar.

Resultatutvikling

Resultatet for 2013 i morbank

Resultatrekneskapskapen for morbanken i 2013 viser første heile driftsår for den fusjonerte banken SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Resultatrekneskapskapen var i 2012 prega av fusjonen hausten 2012. Banken kostnadsførte mesteparten av dei fusjonsrelaterte kostnadane på rekneskapskapen i 2012. Rekneskapskapen for 2013 viser såleis eit nokså normalt driftsår utan ekstraordinære inntekter og kostnader.

Årsoverskotet etter skatt for rekneskapsåret 2013 i morbanken vart 61,7 mill. kroner som er ein auke på 38,7 mill. kroner i høve til 2012. Dette gir ein eigenkapitalavkastning på 6,50 % mot 2,52 % i 2012.

Banken sine netto renteinntekter vart 141,1 mill. kroner som er ein auke frå 2012 på 30,8 mill. kroner. Målt i høve til gjennomsnittleg forvaltningskapital (GFK) aukar rentenettoen frå 1,83 i 2012 til 2,06 % i 2013. Inntekter frå overført låneportefølje til SpareBank 1 Boligkreditt blir klassifisert som provisjonsinntekter, ikkje som renteinntekt. Innteninga frå denne porteføljen tilsvarar ei inntekt på 0,26 % av GFK. Slik sett blir samla inntekter knytt til utlån 2,32 % av GFK mot 1,95 % i 2012. Renteinntektene aukar som følgje av ein større balanse etter fusjonen i fjor samt at det er gjennomført rentejusteringar på innskot og utlån i året.

Sum netto andre driftsinntekter utgjorde 76,2 mill. kroner eller 1,06 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital. Morbanken har i 2013 bokført utbytte på til saman 9,1 mill. kroner på ulike aksjepostar. Det største utbyttet kjem frå Samarbeidende Sparebanker AS på 6,5 mill. kroner. Dette er utbytte frå SpareBank 1 Gruppen som blir kanalisert gjennom selskapet som er eigd av dei mindre bankane i SpareBank 1. Utover dette utgjer utbytte frå andre anleggsaksjar vel 5,4 mill. kroner og utbytte frå omløpsaksjar 2,1 mill. kroner.

Banken sine dotterselskap blir innarbeidd i rekneskapskapen etter eigenkapitalmetoden. Etter denne metoden blir banken sin del av eigenkapitalen berekna og resultatet inntektsført i samsvar med denne andelen. Alle banken sine dotterselskap er 100 % eigd av banken.

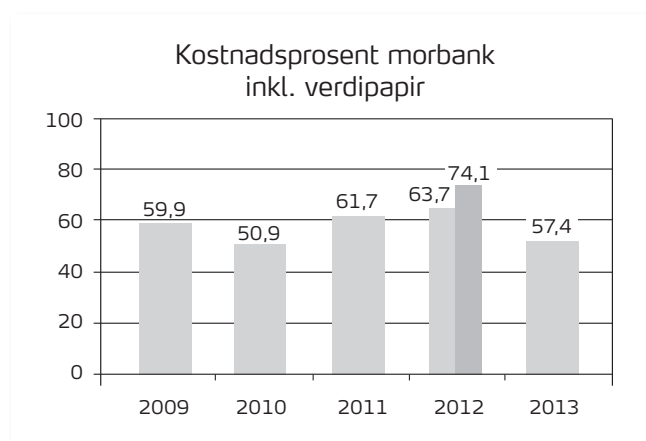
Dotterselskap utgjer ei netto utgift på 5,1 mill. kroner som følgje av goodwill-avskrivningar knytt til kjøp av dotterselskap dei siste åra.

Netto provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester var i 2013 på 59,8 mill. kroner som er ein auke på 16,2 mill. kroner. Heile 11,6 mill. av denne auken skriv seg frå provisjonsinntekter for lån overført til boligkreditt.

Årsaka er ei positiv utvikling i boligkreditselskapet sin fundingkostnad gjennom året. «Innkjøpskostnaden» på kapital har gått ned og det aukar provisjonsinntektene frå dei overførte låna samt at overført volum har auka med nesten 30 %.

Netto resultat frå finansielle eigarar i banken ga eit positivt resultat i 2013 på 4,6 mill kroner mot 5,4 mill. kroner i 2012. Realiserte gevinstar på omsetning av banken sine verdipapir er redusert med 1,6 mill. i året, medan gevinst på omsetning av banken sine aksjar aukar med 0,8 mill.

Samla kostnader går ned frå 126,6 mill. kroner i 2012 til 124,7 mill. kroner i 2013. Som nemnd innleiingsvis var 2012 i stor grad prega av fusjonskostnadane. Kostnadsnivået vil vere høgare i den fusjonerte banken og forklarar kvifor kostnadsnedgangen ikkje er større. Lønskostnadane aukar med 9,4 mill, administrasjonskostnader med 3,8 mill. medan andre driftskostnader er 17,4 mill. under 2012. Denne posten inneheld i fjor mesteparten av fusjonskostnadane.

Figuren viser kostnadsprosenten dei siste 5 åra. For 2012 viser den kostnadsprosenten med og utan fusjonskostnader. Den høgaste søyla viser inkl. fusjonskostnader.

Banken sin kostnadsprosent i 2013 er 57,4. Samanlikna mot året før på 74,1 er dette ein stor reduksjon. Korrigert for fusjonsrelaterte kostnader i 2012 var kostnadsprosenten 63,7. Banken er med dette på god veg til å nå det målsette nivået på 55 % i 2014.

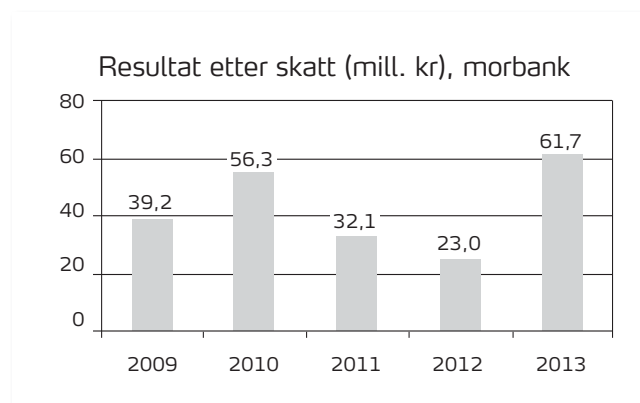
Låne- og garantiporteføljen er gjennomgått og vurdert i samsvar med retningslinjer frå Finanstilsynet. Bankens sin administrasjon går kvar månad gjennom privat- og bedriftsmarknaden med konkret vurdering av tapsutsette engasjement. Minimum to gonger i året blir det lagt fram sak til styret med innstilling på tapsføring og nedskriving. Meir informasjon om desse vurderingane er omtala i nota om generelle rekneskapsprinsipp.

Banken hadde i 2013 eit netto tap på utlån og garantiar på 11 mill. kroner. Konstaterte tap på lån og garantiar utgjør 2 mill. kroner, medan auke i nedskrivingar på

individuelle lån og grupper av utlån utgjør 9,1 mill. Det er også inntektsført 0,2 mill. i inngått på tidlegare nedskrivne lån.

Banken sin skattekostnad for 2013 er rekna til 20,9 mill. kroner på bakgrunn av den store resultatveksten. Morbanken har i 2013 gitt konsernbidrag som utnyttar framførbart underskot i dotterselskap. Meir omtale av dette på side 13.

Årsresultatet i morbanken på 61,7 mill. kroner etter skatt er ein del betre enn styret sine forventningar i starten av året 2013.

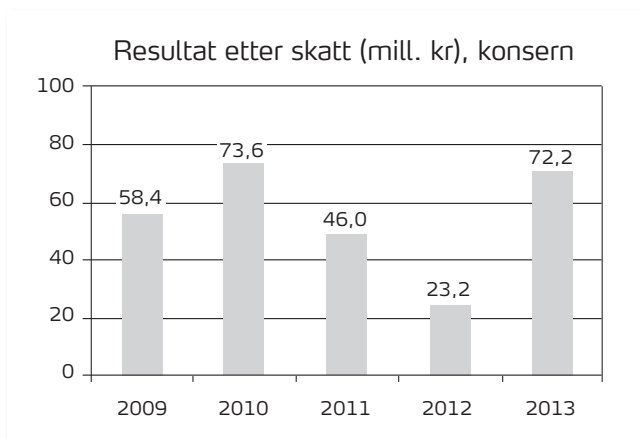
Resultatet for 2013 i konsernet

Det er morbanken som utgjør dei største resultatpostane i konsernrekneskapan. Dotterselskapa blir konsolidert inn i konsernrekneskapan med både inntekter og kostnader. Transaksjonar mellom selskapa blir eliminert.

Konsernet sin resultatandel frå dei felleskontrollerte verksemdene Samarbeidende Sparebanker AS (SamSpar), Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS og Samarbeidende Sparebanker Bankinvest II AS blir inntektsført i konsernresultatet, og evt. utbetalt utbytte i året blir eliminert for ikkje å få dobbel verknad.

Resultatet frå SpareBank 1 Gruppen blir innarbeidd etter eigenkapitalmetoden i konsernrekneskapan gjennom Samarbeidende Sparebanker AS (SamSpar). Bankens sin andel av dette utgjør 13,1 mill. kroner, men tidlegare omtala motteke utbytte på 6,5 mill. kroner blir eliminert slik at netto verknad i konsernrekneskapan er 6,6 mill. kroner i høve til morbankresultatet.

SpareBank 1 kjøpte Glitnir Bank hausten 2008. SamSpar sin eigardel er lagt inn i selskapet Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS. Bankens sin resultatandel frå dette selskapet utgjør 5,0 mill. kroner. Motteke utbytte i året er på 1,5 mill. kroner. I selskapet Samarbeidende Sparebanker Bankinvest II AS er resultatandelen inntektsført med 1,6 mill. kroner. Her var motteke utbytte i 2013 på 1,0 mill. kroner. Aksjane i dette selskapet er frå og med 3. kvartal 2013 omklassifisert til omløpsmiddel og resultatandelen fram til dette tidspunktet er innarbeidd. Det samla bidraget frå alliansen inn konsernrekneskapan utgjør dermed 19,6 mill. kroner.

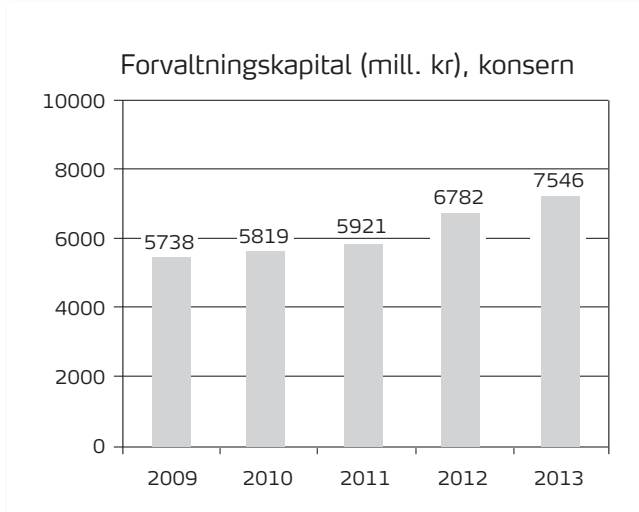

Driftsresultatet før skatt i konsernet vart 93,4 mill. kroner, mot 28,7 mill. kroner i 2012.

Resultat etter skatt enda på 72,2 mill. kroner mot 23,2 mill. i 2012. Dette gir ein eigenkapitalrentabilitet etter skatt på 7,2 %.

Balanseutvikling

Konsernet hadde ved utgangen av 2013 ein forvaltningskapital på 7.546 mill. kroner, som er ein auke på 764 mill. kroner eller 11,3 % frå utgangen av 2012. Veksten kjem i hovudsak gjennom utlansveksten i året.

Brutto utlån auka 610,5 mill. kroner til 6.451 mill. kroner som tilsvarar ein balansevekst på 10,5 % i 2013.

Ved årsskiftet hadde banken overført bustadlån til SpareBank 1 Boligkreditt AS for 1.557 mill. kroner. Tek ein omsyn til desse overføringane er reell utlansvekst i konsernrekneskapen 13,3 %.

Banken hadde ved årsskiftet fastrenteutlån med bindingstid opp til 10 år på til saman 361,6 mill. kroner i eigne bøker. Fastrenteutlåna er delvis sikra gjennom rentebytteavtalar medan noko inngår i banken sin samla renterisiko. Sjå note 3e for meir opplysningar.

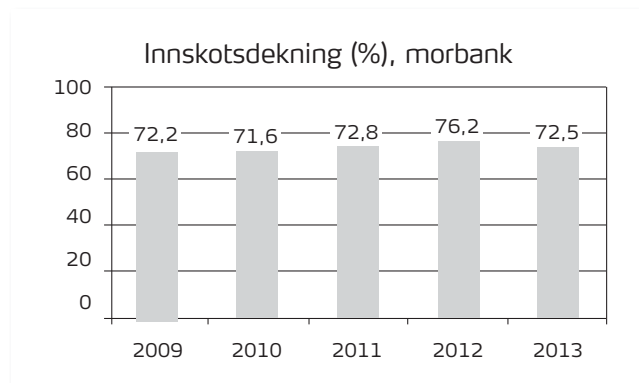
Brutto utlansengasjement som har vore misleghalde i meir enn 90 dagar utgjer 105,5 mill. kroner, mot 122,5 mill. i 2012. Misleghaldet utgjer 1,6 % av brutto utlån. Dei samla tapsnedskrivningane er auka frå 36,3 mill. i 2012 til 43,5 mill. kroner ved utgangen av 2013. Auken kjem nesten i si heilheit frå auke i dei gruppevise nedskrivningane som byggjer på forventa tap på utlån som ikkje er identifiserte.

Styret vurderer nedskrivningane til å vere tilstrekkelege i høve til identifiserte tapshendingar som har funne stad fram til årets slutt.

Avsetningsgrad seier noko om i kor stor grad banken har gjort nedskrivningar for tap på lån som allereie er misleghalde eller som er tapsutsett. Ved utgangen av rapporteringsåret var avsetningsgraden for misleghalde engasjement 12,7 % og for andre tapsutsette engasjement 42,3 %. I 2012 var avsetningsgraden til samanlikning 10,3 % og 32,1 %.

Utlån og garantiar fordelt på sektorar og risiko er nærare omtala i note 3a.

Ved årsskiftet hadde konsernet eit innskotsvolum frå kundar på 4.742 mill. kroner. Innskotsveksten siste år var på 233 mill. kroner eller 5,2 %. Dette gir konsernet ei innskotsdekning ved utgangen av 2013 på 73,5 % noko som er ein nedgang frå 77,2 % i 2012. I morbanken er innskotsdekninga 72,5 % mot 76,2 % året før. Overført volum til boligkreditt er auka med over 330 mill. i året. Dette er med på å halde utlansvolumet i balansen nede og følgjeleg gje eit betre innskotsdekning enn utan bruk av kredittføretaket.

Fundingskostnadane på innlån har etter finanskrisa vore relativt høge. I løpet av 2013 har dette betra seg mykje gjennom nedgang i marknadsrenta (3 mnd Nibor) og ikkje minst eit lågare kredittpåslag i finansmarknaden.

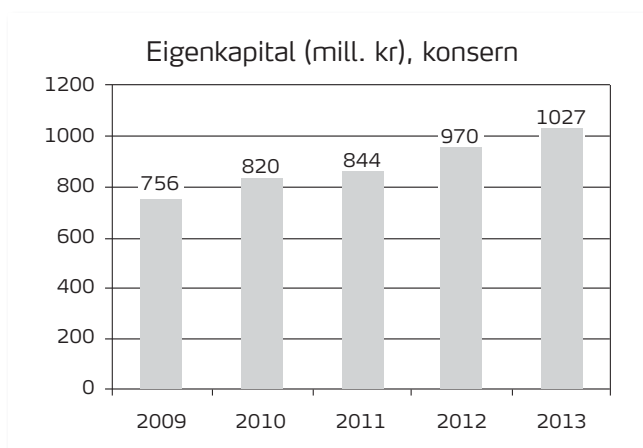
Fleire dotterselskap har i 2013 hatt eit skattemessig underskot og morbanken foreslår difor å gje eit konsernbidrag til desse selskapa. Konsernbidrag utjamnar skattebelastninga i konsernet ved at gjevar kan krevje skattemessig frådrag for bidraget, medan mottakar aukar sine skattepliktige inntekter.

For morbanken vil netto konsernbidrag auke bokført verdi av aksjane i morbanken sin balanse. Slik sett blir konsernbidrag likestilt med vanleg kapitaltilførsel.

Konsernbidrag	Brutto	Skatt	Netto
SpareBank 1			
Hallingdal Eigedom AS	380.000	102.600	277.400
SpareBank 1			
Hallingdal Invest AS	750.000	202.500	547.500
SpareBank 1			
Regnskapshuset Hallingdal AS	958.000	258.660	699.340
SpareBank 1			
ValHall Eigedomsutvikling AS	1.832.000	494.640	1.337.360
Tisleidalen Utvikling AS*	7.800.000	2.106.000	5.694.000
Sum	11.720.000	3.164.400	8.555.600

* Banken har kjøpt aksjene i selskapet i 2013.

Etter forslag til utbytte utgjør konsernet sin egenkapital ved utgangen av året 1.027,4 mill. kroner. Konsernet sin egenkapitalandel er på 13,6 %.

Disponering av årsoverskot

Utbytte på egenkapitalbevis kan delast ut av sparebanken sitt årsoverskot og må vere i samsvar med forsiktig og god forretningsskikk. Sparebankar kan difor ikkje garantere eit fast framtidig utbytte på egenkapitalbevisa. Storleiken på utbyttet vil avhenge av sparebanken sitt driftsresultat og utbyttepolitikk

Styret foreslår at overskotet til disposisjon for SpareBank 1 Hallingdal Valdres på kr 61.703.614,- blir disponert slik:

Disponeringar

Utbytte på egenkapitalbevis (kr 1,91 per bevis)	15.400.000
Overført frå gavefond	-1.002.850
Overført til gåver	1.002.850
Overført til utjæmningsfond	40.936.320
Overført til anna egenkapital (grunnfond/kompensasjonsfond)	5.367.294
Sum	61.703.614

Eigarstyring og selskapsleiing (Corporate governance)

Eigarstyring og selskapsleiing i SpareBank 1 Hallingdal Valdres omfattar dei mål og overordna prinsipp som konsernet skal styrast og kontrollert etter for å sikre kapitaleigarane, innskytarane, tilsette og

andre grupper sine interesser. Dette er nedfelt i eit eige dokument om eigarstyring og selskapsleiing. Konsernet si verksemdsstyring skal sikre ei forsvarleg formuesforvaltning, og gje auka tryggleik for at kommuniserte mål og strategiar blir nådd og realisert.

Konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres har som eit resultat av dette vedteke at selskapet skal følgje «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (corporate governance)» av 23. oktober 2012, med dei tilpassingar som følgjer av at selskapet er ein sparebank utan børsnotert eigarkapital, som blir omsett regelmessig.

I tråd med desse anbefalingane har styret oppnemnd eit revisjonsutval og eit utval for godtgjersler i banken.

Risikostyring

Kjerneverksemda til banknæringa er å oppnå verdiskaping gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Konsernet arbeider med å vidareutvikle risikostyringssystem og prosessar i tråd med leiande praksis.

Risiko- og kapitalstyringa i SpareBank 1 Hallingdal Valdres støttar opp under konsernet si strategiske utvikling og måloppnåing, og sikrar samstundes finansiell stabilitet og forsvarleg formuesforvaltning.

Styret handsamar kvartalsvis ein overordna risikoreport. Banken har i 2013 vidareutvikla rammeverket for risikostyring og risikoreportering gjennom ei revidering av policydokument innafor alle risikoområde. Vidare har banken ein eigen controllerfunksjon som rapporterer direkte til administrerande banksjef. Controller utfører ei rekkje uavhengige kontrollhandlingar i samarbeid med fagsjefane og Risk Manager.

Intern kontroll er eit prioritert område som er integrert i den daglege drifta. Fagsjefane har eit kvalitetsansvar og står for oppfølging av kontrollverksemda i banken. Rapportering skjer kvartalsvis til styret. I tillegg er Ernst & Young engasjert i interne revisjonsprosjekt. Dette arbeidet er ein viktig del av banken sitt kvalitetssikringsarbeid.

Dei mest vesentlege risikoane er omtala nedanfor.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er definert som faren for tap som følgje av at kundar eller motpartar ikkje har evne eller vilje til å oppfylle sine plikter overfor banken. Kredittrisiko er knytt til mogelege tap på utlån eller garantiar til kundar, i tillegg til tap på plassering i verdipapir med mindre solide utstedarar. Kredittrisikoen er banken sitt mest vesentlege risikoområde. Banken har etablert standardiserte rutinar for kredittgjeving, etablert fullmaksstruktur og innført risikoklassifisering av alle lån.

Kredittkvaliteten i konsernet må karakteriserast som god. Utviklinga i misleghald har dei siste åra vore positiv og er på eit akseptabelt nivå. Tapkostnaden har auka gjennom nedskrivingar for tap på identifiserte engasjement. I 2013 er det tapt eit stort næringsengasjement samt at det er rydda opp i ein del mindre misleghaldssaker som har ligge i langtidsovervaking. Dette gjer at misleghaldet har gått noko ned samstundes som nedskrivingane knytt til desse engasjementa er tatt bort.

Banken legg vekt på kvalitet i kredittsakene, spesielt innfor bedriftsmarknaden. Kredittrisiko blir tillagt større vekt i prising av utlån og kredittar.

Utlånsveksten innfor bedriftsmarknaden har siste 2 åra vore høg, spesielt det siste året. Den sterke veksten er ein kombinasjon av auka lokal kredittterspørsel og at banken har fått mange nye bedriftskundar.

I personmarknadsporteføljen har kredittkvaliteten hatt ei positiv utvikling og er ved slutten av året svært god. Lågt rentenivå og låg arbeidsløyse har ført til stigande bustadprisar fram til 2. halvår i 2013. I 4. kvartal har det derimot kome teikn på oppbremsing i bustadmarknaden gjennom eit aukande tal på uselde bustader, sterk vekst i bustader til sals, tregare salsprosess og noko lågare omsetning enn året før. Det har starta spekulasjonar om me har ei bustadboble i Noreg, og korleis det vil slå ut dersom den påståtte bobla sprekk. Prisveksten på bustader har vore størst i dei store byane i Noreg. I banken sitt primære marknadsområde i Hallingdal og Valdres vil prisane stort sett vere skjerma for sentrale endringar. Banken har ein stor utlånsportefølje til private busett i Oslo/Akershus-området, og på denne delen av utlånsporteføljen vil eit prisfall på bustader (og dermed mindre verdi på pantessikkerheita) kunne auke kredittrisikoen banken er eksponert for.

Det er venta ein lokal kredittvekst i tida framover som er om lag på nivå med den generelle kredittveksten i Noreg. Innafor bedriftsmarknaden er veksten venta å bli litt høgare.

Styret vurderer samla kredittrisiko som tilfredsstillande.

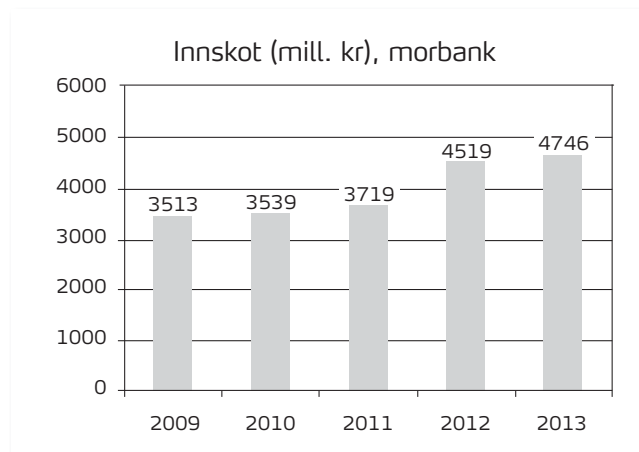
Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikkje er i stand til å refinansiere si gjeld eller ikkje har evne til å finansiere ein auke i eigedelar utan vesentlege ekstrakostnader. Styringa av banken sin finansieringsstruktur tek utgangspunkt i ein overordna policy for likviditetsstyring som blir gjennomgått og vurdert av styret minimum årleg. Banken har ein langsiktig fundingstrategi og søker å redusere likviditetsrisikoen ved å ha eit balansert forhold mellom innskot, langsiktige og kortsiktige innlån, spreing til ulike marknader og låneinstrument. I tillegg legg banken vekt på å ha ein spreidd forfallsstruktur som reduserer refinansieringsrisikoen mest mogeleg.

Konsernet sine utlån blir i hovudsak finansiert med kundeinnskot, verdipapirgjeld og sal av bustadlånporteføljer til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Sjølv-finansieringsgraden er stigande over tid i takt med at fleire lån blir overført til boligkredittselskapet. Fusjonen med Øystre Slidre Sparebank har også vore med på å auke innskotdekninga. Sterk utlånsvekst i 2013 har ført til ein reduksjon i innskotsdekninga til 72,5 i morbank. Nye innlån i 2013 utgjer 782 mill. kroner der 393 mill. er refinansiering av forfalle innlån i året. Fundingmarknaden har vore i klar betring gjennom året noko som viser seg gjennom ein reduksjon i kredittpåslaget på marknadsrenta ved innlån med 0,26 og 0,45 prosentpoeng for høvesvis 3 og 5-årslån og er ved utgangen av 2013 nede på eit nivå tilsvarende våren 2010.

Overføring av godt sikra bustadlån til SpareBank 1 Boligkreditt AS er med på å dempe finansieringsbehovet og dermed likviditetsrisikoen til banken. I løpet av året er overført volum auka frå 1.200 mill. til 1.557 mill. kroner og utgjer no 19,2 % av alle utlån.

Banken har alle innlån i den norske marknaden fordelt på 6 obligasjonslån, eit sertifikatlån og eit banklån. Ved utgangen av året var unytta oppgjerskreditt på 40 mill. kroner.

Det vil koma strengare likviditetskrav dei neste åra. På likviditetsområdet blir rapporteringskravet utvida allereie i 2014, med innføring av nye regulatoriske krav i 2015 og seinare. Nye krav vil føre til endra samansetning av banken sine likvide eigedelar. For å tilfredstille krava vil banken måtte halde eit høgare nivå på ledig likviditet og denne må vere plassert på ein sikker måte til ei lågare avkastning.

Marknadsrisiko

Marknadsrisiko, eller kurs- og renterisiko omfattar banken sin risiko knytt til posisjonar i valuta, aksje- og rentemarknaden. Banken har ingen valutarisiko utover det som er knytt til eigen valutabehaldning. Mesteparten av banken sine utlån og innskot har flytande rente, dvs. at renta blir regulert i takt med pengemarknadsrenta. Banken sin utlånsportefølje med fast rente var ved utgangen av året bokført til 361,6 mill. kroner. Av dette er 276,8 mill. kroner sikra med rentebytteavtalar (SWAP) der banken «sel» fastrenta vidare og «kjøper» flytande rente.

Banken har ved utgangen av året ei verdipapirportefølje på 332,2 mill. kroner i bokført verdi som blir forvalta av ekstern forvaltar. Porteføljen inneheld 8,2 % aksjar notert på Oslo Børs, 7,36 % internasjonale aksjefond og 84,44 % norske og utanlandske obligasjonar. Denne porteføljen har gitt ei avkastning på 5,2 % i 2013. Ved utgangen av året er marknadsværdien på porteføljen 13,8 mill. kroner over kostpris og bokført verdi.

Banken sin renterisiko oppstår hovudsakleg i samband med fastrenteutlån, fastrenteinnskot og fastrenteinnlån. Banken har ei målsetting om å ha liten renterisiko og skal

i prinsippet eliminere alle fastrenteposisjonar ved hjelp av rentebytteavtalar. Banken sin policy for styring av renterisiko set rammer for kor stor renterisiko banken kan ta. Renterisikoen for alle posisjonar kan uttrykkjast ved å sjå på kor følsam balansen er for renteendringar. Banken har fastsett rammer for renterisiko på kort og lang sikt, dvs. over og under eit år.

Samla risikoeksponering på området er låg.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er definert som risiko for feil og manglar som konsekvens av mangelfulle system, rutinar og kompetanse. Konkrete døme kan vere:

- Menneskeleg svikt og manglande kompetanse
- Svikt i IKT-system
- Uklar policy, strategi eller rutinar
- Kriminalitet og interne misleghald

Prosessen for styring av operasjonell risiko skal i størst mogeleg grad sikre at ingen enkelthendingar forårsaka av operasjonell risiko skal kunne skade konsernet si finansielle stilling i alvorleg grad.

Konsernet har stort fokus på kvalitet og kontinuerleg forbetring. I SpareBank 1 Hallingdal Valdres har ein over tid bygd opp eit system for sikring av kvaliteten med fagsjefar som har ansvar for kvalitet innafør kvart sitt fagområde. Det blir gjennomført kvartalsvise kontrollhandlingar på kvart fagområde som blir rapportert til administrerande banksjef. Controllerfunksjonen er også tidlegare nemnd. Denne blir også brukt i andre selskap i konsernet for å gjennomføre kvalitetskontrollar i desse verksemdene også.

I tillegg satsar SpareBank 1-alliansen og banken på kompetanseheving gjennom kontinuerleg tilbod om etterutdanning/vidareutdanning, sertifisering som SpareBank 1-rådgjevar og autorisasjon som finansiell rådgjevar (AFR).

Eigarrisiko

Eigarrisiko er risikoen for at SpareBank 1 Hallingdal Valdres blir påført negative resultat frå eigarpostar i strategisk eigde selskap og/eller må tilføre ny eigenkapital til desse selskapa. Konsernet har i hovudsak eigarrisiko gjennom dei indirekte eigardelane i SpareBank 1 Gruppen AS, BN Bank ASA, og Bank 1 Oslo Akershus, og dei direkte eigardelane i SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS samt andre SpareBank 1-selskap. Alle desse eigardelane er små og under 2 % i alle selskap. Sjå note 2 for oversikt over banken sine anleggsaksjar.

Meir informasjon om banken sin risiko og styring av denne finn ein på banken sine heimesider www.sb1.no i Basel 2-rapporten (sjå Om oss – Resultat – Anna finansiell informasjon).

Kapitalstyring

Styret har vedteke ei målsetting for konsernet om minimum 13 % kjernekapitaldekning. Kapitalstyring skal sikre at konsernet har ein ønska storleik på eigenkapitalen vurdert i høve til selskapets storleik, risiko og kapitalkrav. Den skal vidare sikre ein optimal og effektiv bruk av eigenkapitalen, sett i høve til konsernet

sine verksemdsområde, risikoprofil og ønska storleik på eigenkapital / ansvarlig kapital.

Kapitalstyringa i SpareBank 1 Hallingdal Valdres skal sikre ein effektiv bruk av kapitalen sett i forhold til:

- å sikre kreditor for tap (kreditorvern)
- at fastsett minstekrav til kapitaldekning basert på risikoprofil og risikotoleranse blir oppfylt og at det er ein tilstrekkeleg eigenkapitalbuffer sett i forhold til konjunkturforhold og risiko elles blir oppretthalde. («going concern»-perspektiv)
- konkurransedyktige vilkår i innlånsmarknaden (rating perspektiv)
- å tilfredsstille selskapet sitt krav til eigenkapitalavkastning (konkurransedyktig eigenkapitalavkastning)
- at verksemdene kan utnytte vekstmogelegheter i marknaden (organisk eller via oppkjøp)

Kapitalkravet er eit tredelt system med såkalla pilarar. Pilar 1 omhandlar minstekrav til kapitaldekning og representerer det regulatoriske minstekravet til kapital. Pilar 2 går på at banken skal gjennomføre ei årleg vurdering av kapitalbehovet ut frå den samla risikoen som banken er eksponert for (ICAAP-prosess). Pilar 3 stiller krav til offentleggjering av finansiell informasjon (Basel 2-rapporten).

I den årlege ICAAP-prosessen ser ein framover og gjer ulike framskrivingar av kapitalbehovet. Framskrivingane tek omsyn til både forventa utvikling dei neste åra, samt ein situasjon med eit alvorleg økonomisk tilbakeslag over fleire år (nedgangsscenario). I dette arbeidet blir stresstestar brukt for å analysere ein situasjon med alvorleg økonomisk tilbakeslag over fleire år. SpareBank 1 Hallingdal Valdres har i tillegg utarbeidd beredskapsplanar på likviditets- og kapitaldekningsområdet for i størst mogeleg grad å kunne handtere slike kriser om dei skulle oppstå.

Ved utgangen av 2013 hadde konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres ein netto ansvarleg kapital på 903,8 mill. kroner. Banken brukar standardmetoden til å rekne ut kapitaldekninga. Dette gir ei kapitaldekning på 16,7 % mot 15,5 % året før. På morbanknivå var kapitaldekninga 17,7 % (16,7 %). Banken har ikkje tilleggskapital slik at banken si kapitaldekning er lik kjernekapitaldekninga.

Banken si kapitaldekning er i dag godt over både målsetting og regulatorisk krav. Aukande regulatoriske krav, samt minkande kapitalbuffer vil vere utviklinga framover. Trenden med nedgang i kapitalbufferen er snudd i 2013 på bakgrunn av ein gjennomgang av banken sitt depot samt eit godt årsresultat. Banken kan mogeleg unngå å måtte setje i verk særskilde tiltak for å styrke kapitalen dei næraste åra, men det er vanskeleg å sjå langt fram på dette området. Gode resultat er viktig for å ha tilstrekkeleg kapital til å kunne finansiere lokal vekst. I tida framover er det eit mål for administrasjonen å ha gode prognoseverktøy på kapitaldekninga.

Meir informasjon om banken si kapitaldekning og kapitalstyring finn ein på banken sine heimesider www.sb1.no i Basel 2-rapporten (sjå Om oss - Resultat - Anna finansiell informasjon).

Samfunnsansvar

Det er mange tilhøve som kjem inn under denne paraplyen. Konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres med sine ulike verksemdsområde er ein viktig aktør i lokalsamfunnet der verksemdene ligg. Banken er i stor grad med å finansierer lokal utvikling i form av lån til bustader og næringsverksemd. Banken si evne og vilje til å ta del i nye prosjekt er ein sentral pilar i utviklinga av lokalsamfunnet. Konsernet med alle verksemdsområder er til saman ein betydeleg arbeidsplass for innbyggjarane. Konsernet er også ein stor skatteytar som tilfører mykje til samfunnet i form av skatteinntekter frå tilsette og selskapet. Eigedomsmeklarverksemda er ein viktig lokal aktør for omsetnaden av bustader og fritidsbustader i fjellet. Rekneskapsverksemda utfører viktige tenester for lokalt næringsliv.

Banken tek også på seg eit viktig samfunnsansvar i høve til å inngå sponsoravtaler med lokale lag og foreiningar og på denne måten gir viktig bidrag til lokalt kultur- og idrettsarbeid. Banken har tidlegare stått for gåveutdeling til ulike føremål, men etter at eigenkapitalen i banken vart gjort om til eigenkapitalbevis i 2012, er det no eigarane, Sparebankstiftelsen i Hallingdal og Sparebankstiftelsen i Øystre Slidre som står for dette. Stiftelsane vil motta utbytte som dei kan nytte vidare til gåveutdelingar. Meir informasjon om sparebankstiftelsane er tilgjengeleg på nettsidene deira (www.sparebankstiftelsenhallingdal.no og www.sparebankstiftelsenoystreslidre.no).

Banken har tatt initiativet til næringsstiftelsen «Kimen til vekst» som kan gje lån til og investere i selskap i Hallingdal og Valdres.

Menneskerettar

I samsvar med krav i likestillingslova og rekneskapslova skal det i årsmeldinga gjerast greie for situasjonen i konsernet når det gjeld likestilling.

Det er ikkje lønsforskjellar mellom kjønna i banken for medarbeidarar i same type stilling. Det er lønsforskjell mellom stillingar ut frå stillingsinnhald og krav til kompetanse.

Arbeidstida er lik for begge kjønn, men kvinner ønskjer i større grad redusert arbeidstid enn menn. Banken har såleis ei overvekt av kvinner i deltidsstillingar.

Banken oppmuntrar og legg forholde til rette for kompetanseheving og rekruttering av kvinnelege tilsette i ledige leiarstillingar. Forholde blir lagt til rette blant anna gjennom fleksible arbeidstidsordningar, permisjonsordningar og utdanningsavtale. Store moglegheiter for å ta del i og ansvar for prosjekt og fagleg utvikling må og sjåast som eit ledd i banken sitt likestillingsarbeid.

Fram til 2012 har finansbransjen hatt eit eige leiarprogram for kvinner, Futura-programmet. Banken har som målsetjing å tilby dei kvinnelege medarbeidarane mogelegheit til å søkje banken om få plass på Futura-programmet kvart tredje år. Seinast for studieåret 2011-2012 hadde banken ein deltakar med på dette programmet.

Banken har i 2013 utøvd sitt virke i samsvar med diskrimineringslova sin formålsparagraf om å fremme likestilling, sikre like høve og å hindre diskriminering som følgje av etnisitet, nasjonal opphav, avstamming, hudfarge, språk, religion og livssyn. Leiinga i banken er særleg merksam på dette i samband med rekruttering. I eksisterande tilsettingsforhold er merksemda retta mot løns- og arbeidsvilkår, samt høve til forfremming og personleg utvikling for medarbeidarane.

Arbeidstakarrettar og sosiale tilhøve

SpareBank 1 Hallingdal Valdres skal vere ein attraktiv og inkluderande arbeidsplass for medarbeidarar i alle aldersgrupper og livsfasar. Konsernet legg til rette for at balansen mellom arbeid, heim og fritid blir opplevd som god for alle medarbeidarar. Konsernet ønskjer å hjelpe sine tilsette til å oppretthalde ei god helse gjennom å stimulere til fysisk aktivitet.

Sjukefråværet i banken har normalt sett vore stabilt lågt og godt under gjennomsnittet i bransjen. For 2013 har det samla sjukefråværet vore på 3,3 % av total arbeidstid (mot 3,9 % i 2012). Av dette var 2,4 % legemeldt (mot 3,0 % i 2012). Legemeldt langtidssjukdom utgjorde 1,4 %. Dotterselskapa rapporterer i all hovudsak også om lågt sjukefråværet i året.

Legemeldt sjukefråværet	2013	2012
Morbank	2,4 %	3,0 %
SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS	2,5 %	1,9 %
SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS	5,8 %	2,6 %
EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS	0,5 %	1,3 %

Banken har ikkje vore utsett for alvorlege ulykker eller ran i 2013.

Konsernet har eit omfattande og robust rammeverk på organisasjonsområdet som skal sørge for at arbeidstakarane sine rettar blir oppfylt:

- personalhandbok, HMS-handbok, sikkerheitshandbok, IA-avtale
- interne avtalafesta utval – tilsettingsutval og forhandlingsutval
- arbeidsmiljøutval
- møte mellom leiing og tillitsvalde
- verneombod
- etiske retningslinjer, rutine for bekymringsmeldingar, rutine for konflikthandtering
- leiarutviklingsprogram
- rådgjevarskule og læringshus
- årleg medarbeidarundersøking
- jamnlege oppfølgingssamtalar med leiar
- samlingar for nyttilsette
- livsfasepolitikk

I tillegg gjer banken mange tiltak for at både det fysiske og psykososiale arbeidsmiljøet skal vere bra.

Den årlege klimaundersøkinga er gjennomført i 2013 for alle verksemdar med unntak av EiendomsMegler 1 Fjellmegleren, og er følgd opp på alle nivå. For morbanken viste undersøkinga ei klar betring i frå 2012 til 2013. Banken sitt HMS-system er vedlikehalde i 2013.

Styret vurderer banken sitt arbeidsmiljø som tilfredsstillande. SpareBank 1 Hallingdal Valdres har eit eige Arbeidsmiljøutval. Arbeidsmiljøutvalet sine medlemmer og verneomboda er gitt nødvendig opplæring. Banken er IA-bedrift (Inkluderande Arbeidsliv), og har medlemsavtale med Hallingdal og Valdres Bedriftshelseteneste (HAVA BHT). Bedriftshelsetenesta har hjulpet banken med HMS-arbeidet, bl.a. gjennom deltaking på AMU-møter, gjennomføring av arbeidsplassvurderingar og ergonomiopplæring, og er disponibel i samband med oppfølging av sjukefråvere m.m.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres har eit eige sikkerheitsutval, for å sikre nødvendig fokus og koordinering av sikkerheitsarbeidet i banken.

Morbanken held i 2013 fram med si satsing på kompetanseheving. Banken har dei siste åra vore sterkt delaktig i å få på plass eit utdanningsprogram innafor alliansen, Læringshuset PM (privatmarknaden) og Læringshuset BM (bedriftsmarknaden). Implementeringa av Læringshuset PM er gjennomført og det er gjort eit stort kompetanseløft i banken på dette området dei siste åra. Ved utgangen av 2013 var 26 rådgjevarar sertifisert som SpareBank 1 Rådgjevar PM.

I 2008 vart det i bransjen godkjent ei ny autorisasjonsordning for finansielle rådgjevarar, som frå 2009 er inkludert i læringshuset PM. I løpet av 2011 nådde banken målsetjinga for dette kompetanseløftet, og per 31.12.2013 har banken heile 40 autoriserte finansielle rådgjevarar (AFR) når ordninga no rundar 5 år.

I 2009 vart bransjen og einige om eit felles krav om utdanning for skadeforsikringsrådgjevarar, Godkjenningsordning Skadeforsikring. Også denne ordninga er no inkludert i læringshuset PM. I løpet av 2011 nådde banken målsetjinga for dette kompetanseløftet, og per 31.12.2013 har banken heile 39 godkjente skadeforsikringsrådgjevarar.

Implementeringa av autorisasjonsordninga for finansiell rådgjeving, samt godkjenningsordning skadeforsikring, har gitt banken eit kompetanseløft med større kunnskapsmessig profesjonalitet og dyktigheit i rådgjevinga overfor kundane. Banken har evna å implementere alle desse kompetanseløfta på ein god måte. Kompetanseløftet vil halde fram i dei komande åra for nye rådgjevarar, samt for dei erfarne rådgjevarane i form av årlege krav om kompetanseoppdatering.

Læringshuset BM, som er eit kompetanseprogram for bedriftsrådgjevarane i alliansen, er under stadig vidareutvikling. Dette vil gje eit kontinuerleg kompetanseløft for bedriftsrådgjevarane dei komande åra. I tillegg har me også autorisasjonsordninga for finansielle rådgjevarar og godkjenningsordninga skadeforsikring som mange av våre bedriftsrådgjevarar også er omfatta av.

I løpet av 2013 har fleire tilsette delteke på vidareutdanningsprogram, i hovudsak innafor BI-systemet.

Det ytre miljø

Konsernet har ingen klar forretningsstrategi på området, men det er ein viktig del av vårt samfunnsansvar å være bevisst på kva påverknad me har på naturen, klimaet og miljøet rundt oss. Konsernet er lokalisert i eit distrikt med noko reiseavstandar. I tillegg har banken ei desentralisert organisering som gjer at det naturleg genererer ein del reiseverksemd mellom avdelingskontora. Ut frå dette har banken gjort ein del tiltak som skal gje positive effektar for miljøet i den daglege drifta. Eit mål er å redusere reiseverksemda. Difor har alle bankar i Sparebank 1-alliansen installert videokonferanseutstyr. I tillegg effektiviserer det tidsbruken gjennom mindre reisetid. SpareBank 1 Hallingdal Valdres har i tillegg installert videokonferanseutstyr på alle kontor. Dette blir nytta til både interne og eksterne møte for å redusere reiseverksemda ytterlegare.

Konsernet skal heile tida ha fokus på å minimere den negative miljøpåverknaden gjennom reduksjon av energiforbruk og papir, betre avfallssortering, auka resirkulering og gjenbruk av elektronisk avfall.

For å få betre oversikt over kva påverknad konsernet har på det ytre miljø har konsernet fått utarbeidd ein miljørapport for å kunne identifisere utslepp, talfeste forureininga og gjere konsernet i stand til å setje i verk målretta tiltak.

Føremålet er å gje eit grunnlag for å vurdere konsernet i ein miljømessig samanheng, og for å jobbe systematisk med å minske påverknaden på det ytre miljøet.

Analysen er basert på den internasjonale standarden «A Corporate Accounting and Reporting Standard», som er utvikla av «the Greenhouse Gas Protocol Initiative» - GHG protokollen. ISO standard 14064-I er basert på denne.

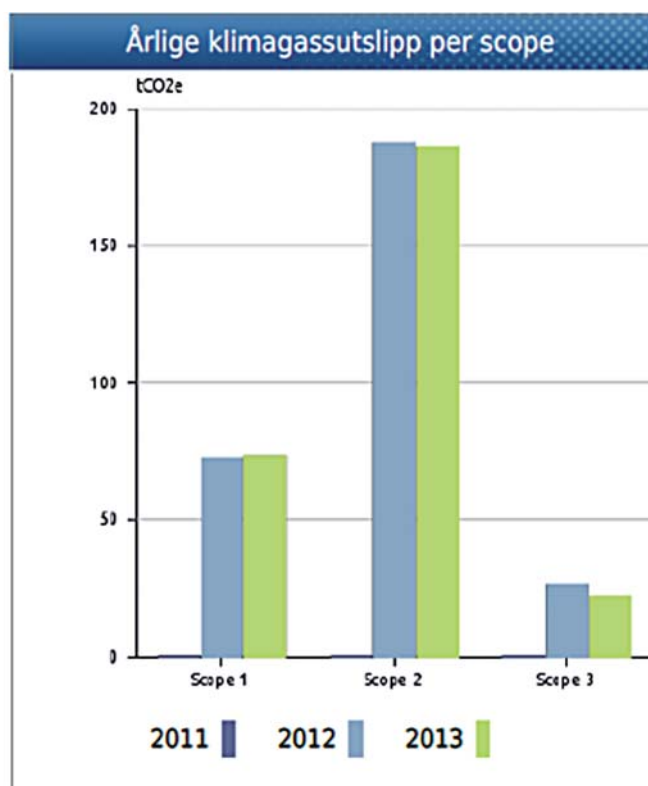
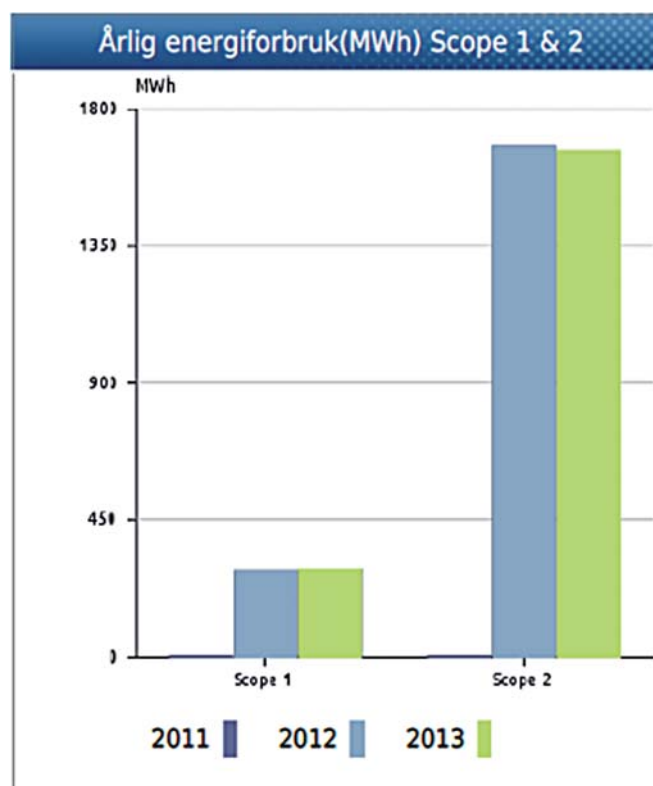
Rapporteringa dekkjer forbruk knytt til transport, energi, avfall og flyreiser. Det er eit viktig prinsipp at me skal søke å redusere vår påverknad på miljøet, og gjere målretta tiltak overfor det forbruket med størst miljøbelastning.

For 2013 har konsernet sine viktigaste tiltak vore:

- Få ned reiseaktiviteten etter mykje møteverksemd i samband med bankfusjonen i 2012.
- Banken har ein høg andel miljømessige bygg med gode styringssystem. Tiltak er sett for å betre energistyringa og dermed redusere straumforbruket.
- Investert i utvendig kildesorteringssystem i Hemsedal. Fleire kontor vil koma til i 2014.

Energi- og klimaregnskap 2013:

Kategori	Funksjon	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslipp (tCO ₂ e)	Utslipp (fordeling)
<i>Transport</i>						
Diesel (B5)	Km-godtgjørelse	9 357.5	liter	92.8	23.7	8.4%
Diesel (B5)	Firmabiler	3 419.0	liter	33.9	8.7	3.1%
Bensin	Km-godtgjørelse	13 324.8	liter	121.7	30.8	11.0%
Bensin	Firmabiler	4 328.0	liter	39.5	10.0	3.6%
Scope 1 total				287.9	73.2	26.0%
Elektrisitet Nordisk miks		1 657 990.0	kWh	1 658.0	185.7	66.1%
Scope 2 total				1 658.0	185.7	66.1%
<i>Flyreiser</i>						
Fly kontinentalt		18.0	Ant.reiser	-	2.1	0.7%
Fly interkontinentalt		-	Ant.reiser	-	-	-
Fly nordisk		50.0	Ant.reiser	-	4.2	1.5%
<i>Avfall</i>						
Restavfall,forbrenning		27 894.0	kg	-	14.0	5.0%
Restavfall,forbrenning		18.5	m ³	-	1.9	0.7%
Scope 3 total				-	22.1	7.9%
Total				1 945.9	281.0	100.0%

Årsrapport – Klimagassutslipp (tCO₂e) for 2012 og 2013

Kategori	Funksjon	2011	2012	2013	% endring fra forrige år	
Transport						
Diesel (B5)	Km-godtgjørelse		25.3	23.7	-6.1%	
Diesel (B5)	Firmabiler		5.9	8.7	46.1%	
Bensin	Km-godtgjørelse		32.7	30.8	-5.8%	
Bensin	Firmabiler		8.6	10.0	16.8%	
Scope 1 Utslipp			72.4	73.2	1.0%	
Elektrisitet Nordisk miks				187.7	185.7	-1.0%
Scope 2 Utslipp			187.7	185.7	-1.0%	
Flyreiser						
Fly kontinentalt				2.1	2.1	-%
Fly interkontinentalt				1.5	-	-100.0%
Fly nordisk				4.5	4.2	-5.7%
Avfall						
Restavfall, forbrenning				18.2	15.9	-12.6%
Scope 3 Utslipp			26.2	22.1	-15.6%	
Total			286.3	281.0	-1.9%	
Prosentvis endring					-1.9%	

Nøkkeltal – Energi og klimaindikatorar:

Navn	Enhet	2011	2012	2013	% endring fra forrige år
Totale tCO ₂ e/årsverk		-	1.8	1.8	0.9%
Total tCO ₂ e/omsetning		-	1.4	1.0	-23.5%
MWh/ÅV		-	12.2	12.5	2.1%

For framtidige år forventar konsernet at målretta tiltak vil kunne redusere vårt utslipp ytterlegare, primært per årsverk. Me kjenner ikkje til at konsernet har hatt nokon miljøpåverknad ut over forbruket som kan omreknast til CO₂, og har difor ingen rapportering på utslipp til jord, vatn, eller støy.

Arbeid mot korrupsjon

I eit konsern der alle verksemdar driv etter konsesjon frå Finanstilsynet er det naturleg at arbeid mot korrupsjon blir flagga høgt. Dette blir i hovudsak gjort i form av etiske retningslinjer for selskapa. I tillegg møter ein lovkrav som representerer tiltak mot korrupsjon. T.d. må styremedlemene, dagleg leiar og fagansvarleg i selskap som skal drive eigedomsmekling leggje fram politiattest for å kunne ha stillinga/vervet. Innafor regnskapsverksemda må alle som vil oppnå autorisasjon leggje fram politiattest og i banken må alle tilsette kunne framvise politiattest før ein går inn i ei stilling. Me andre ord er det gode sikkerheitsventilar her.

Alle selskap i konsernet med fast tilsette har utarbeidd etiske retningslinjer som skal følgjast. I bl.a. morbanken sine etiske retningslinjer er det eit eige punkt som går på økonomiske fordelar og gåver mm. Dette punktet seier at

ingen tilsette eller tillitsvalde kan ta i mot økonomiske fordelar eller gåver frå kundar eller frå andre av banken sine forretningsforbindelsar. Unntaket er vanlege merksemdsgåver i samband med jul eller andre spesielle høve. Ved forhandlingar skal den tilsette/tillitsvalde vise særleg aktsemd i høve til dette.

Retningslinjene regulerer også korleis ein tilsett eller tillitsvald går fram om han eller ho mottok ei slik gåve av ikkje ubetydeleg verdi.

Dei etiske retningslinjene er slått opp på alle matrom i banken. I tillegg blir dei tatt opp på allmøter i regi av banken sitt sikkerheitsutval.

Ut frå dei retningslinjene, lovreglar og fokuset arbeid mot korrupsjon har i konsernet er det grunn til å tru at konsernet driv eit viktig arbeid mot korrupsjon. Fokuset vil vere der framover også, slik at dette arbeidet vil halde fram.

Nokre fakta

Ved utgangen av året hadde konsernet 178 heil- og deltidstilsette. Samla årsverk ved utgangen av året var på 156 (uendra frå 2012).

Tilsette i konsernet per 31.12.13 fordelte seg med 67 % kvinner og 33 % menn. I morbanken var fordelinga 62 % kvinner og 38 % menn. På leiarnivå er kvinneandelen i konsernet 43 % og i morbanken 32 %. I styret er samansetninga 5 menn og 2 kvinner.

Kjønnsfordeling	Morbank	Konsern
Kvinner	62 %	67 %
Menn	38 %	33 %
Tilsette	95	178
Årsverk	84	156

Gjennomsnittsalderen for tilsette i dotterselskapa er 45 år i SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS, 47 år i SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS, 37 år i EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS og i morbanken 47 år. Gjennomsnittsalderen for kvinnene i morbanken er 46 år, medan 49 år for menn. På leiarnivå er gjennomsnittsalderen 48 år for kvinnene og 49 år for menn.

Gjennomsnittsalderen i 2013	Morbank	SB1 Regnskapsh. Hallingdal AS	SB1 Regnskapsh. Valdres AS	EM1 Fjellmegleren
Alle tilsette	47 år	45 år	47 år	37 år
Kvinner	46 år	44 år	46 år	40 år
Menn	49 år	45 år	50 år	34 år
Kvinnelege leiarar	48 år	51 år	41 år	-
Mannlege leiarar	49 år	-	44 år	47 år

I løpet av 2013 har banken fått 2 nye medarbeidarar i fast stilling eller lengre vikariat.

Turnover har vore låg i 2013. Totalt 2 personar i fast stilling har slutta. Av desse har 1 person slutta som følgje av naturleg avgang. Reell turnover er dermed på 1 person, som tilsvarar 1,05 % mot 2,25 % året før. I 2013 var gjennomsnittsansieniteten i morbanken på 14 år.

Banken sine dotterselskap

Alle dotterselskap er heileigde av morselskapet.

Driftsinntekter	31.12.13	31.12.12	Endring
EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS	22.471	23.322	-851
HallingRegnskap AS*	0		
SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS	9.469	9.350	119
SpareBank 1 Hallingdal Invest AS	851	1	850
SB1 Regnskapshuset Hallingdal AS	27.650	25.576	2.074
SB1 Regnskapshuset Valdres AS	18.558	16.166	2.392
SpareBank 1 ValHall Eigedomsutvikling AS	694	0	694
Valdres Regnskap AS*	0		
Sum	79.693	74.415	5.278

Dei fleste dotterselskapa har ein inntektsvekst i 2013 med unntak av EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS.

Resultat før skatt	31.12.13	31.12.12	Endring
EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS	1.298	2.102	-804
HallingRegnskap AS*	-7		-7
SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS	1.524	739	785
SpareBank 1 Hallingdal Invest AS	-707	-654	-53
SB1 Regnskapshuset Hallingdal AS	-492	-371	-121
SB1 Regnskapshuset Valdres AS	412	506	-94
SpareBank 1 ValHall Eigedomsutvikling AS	-361	-1	-360
Valdres Regnskap AS*	0		
Sum	1.667	2.321	-654

* Selskapet starta i 2013

Driftsresultatet i dei fleste selskapa er redusert i 2013 og fleire leverer negative resultat. Morbanken har gitt konsernbidrag til selskap med negativt skattemessig resultat jf. oversikt på side 13.

EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS

EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS vart stifta i 2000. SpareBank 1 Hallingdal kjøpte i 2007 85 % av aksjane i selskapet. Dei resterande 15 % vart kjøpt i 2011. I 2011 vart EiendomsMegleren Ringerike Hadeland sine avdelingar på Gol og i Hemsedal fisjonert ut og fusjonert inn i selskapet. Banken kjøpte same året selskapet Hemsedal EiendomsMegling AS i Hemsedal. Denne verksemda er også fusjonert inn i selskapet. Etter denne fusjonen vart selskapsnamnet endra til EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS. Selskapet driv eigedomsmekling på Geilo, Ål, Gol og Hemsedal. Selskapet har 10 tilsette. Aktiviteten i marknaden kan virke å ha vore litt rolegare i 2013 enn året før. Resultatet etter skatt for 2013 viser eit overskot på kr 913.000. I 2012 var overskotet på kr 1.497.000.

SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS

SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS driv med utleige og drift av fast eigedom og driftslausøyre. Selskapet vart stifta i mai 2005. I 2011 vart selskapa SpareBank 1 Ål Eigedom AS og SpareBank 1 Hemsedal Eigedom AS fusjonert inn i selskapet SpareBank 1 Gol Eigedom som samstundes skifta namn til SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS. Selskapet leiger ut lokale og driftslausøyre til banken på Gol, Ål og i Hemsedal. I tillegg leiger selskapet ut lokale til dotterselskapa EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS og SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS samt enkelte andre eksterne leigetakarar i Hemsedal og på Ål. Selskapet har 2 tilsette i deltidsstillingar og leiger i tillegg funksjonen som dagleg leiar frå fellestene i morbanken. Resultatet etter skatt i 2013 vart eit overskot på kr 1.249.000. I 2012 var overskotet på kr 532.000.

SpareBank 1 Hallingdal Invest AS

SpareBank 1 Hallingdal Invest AS har som føremål å investere i verksemder. Selskapet vart stifta i 1982 som

eit eiedomsselskap, men endra namn og føremål i 2006. I 2009 kjøpte selskapet eit tomteområde på Flå der målet er å utvikle det for sal til utbyggjarar. Utbygging av feltet starta i 2012 og i løpet av 2013 er 4 bygg med til saman 8 leilegheiter ferdigstilt. Per i dag er feltet detaljregulert for 20 nye einingar. Heile feltet omfattar ytterlegare 100 einingar. Selskapet har ingen tilsette. Resultatet etter skatt i 2013 vart eit underskot på kr 504.000 mot eit underskot på kr 541.000 i 2012.

SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS

SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS vart stifta i 1998. SpareBank 1 Hallingdal kjøpte alle aksjane i selskapet i mai 2012. Same året vart banken sitt dotterselskap Hemsedal Regnskap AS fusjonert inn i selskapet. Ved utgangen av året har selskapet 39 tilsette ved avdelingane på Flå, Nes, Gol og Hemsedal. Resultatet etter skatt vart eit underskot på kr 357.000 mot eit underskot på kr 178.000 i 2012.

SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS

SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS vart stifta i 1992. SpareBank 1 Hallingdal kjøpte alle aksjane i selskapet i januar 2012. Ved utgangen av året har selskapet 31 tilsette. Resultat etter skatt i 2013 vart eit overskot på kr 305.000 mot eit overskot på kr 506.000 i 2012.

SpareBank 1 ValHall Eigedomsutvikling AS

SpareBank 1 ValHall Eigedomsutvikling AS vart stifta i 2009 og var tidlegare eit dotterselskap under SpareBank 1 Hallingdal Invest AS. I 2013 har morbanken overteke alle aksjane i selskapet. Selskapet eig banken sine bygg på Heggenes og Beitostølen samt «veksthuset» i Hemsedal (del av tidlegare COOP-bygget). Selskapet har i 2013 gjennomført ombygging og tilrettelegging for reiselivsrelaterte tenester i bygget i Hemsedal. På Beitostølen er det gjennomført ei full ombygging der alle banken sine 3 verksemdsområde blir samla i same lokale. På Heggenes er ventilasjonen i bygget utbetra. I tillegg har selskapet inngått framtidig leigekontrakt i nytt tilbygg til banken sine lokale på Fagernes. Dette er leigde lokale som vil vere klare til sommaren 2014. Selskapet har 2 tilsette i deltidsstillingar. Resultat etter skatt i 2013 vart eit underskot på kr 360.000.

HallingRegnskap AS og Valdres Regnskap AS

Desse selskapa vart stifta i juni 2013 samstundes med at dei tidlegare selskapa med desse namna endra namn til høvesvis SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS og SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS. Dette er «sovande» selskap som er stifta for å beskytte selskapsnamna.

Fortsatt drift

I samsvar med lov om årsrekneskap m.v. § 3-3a, stadfestar styret at føresetnadane for fortsett drift er til stades, og årsrekneskapen er sett opp etter denne føresetnaden.

Framtidsutsikter

Me vurderer det slik at bankverksemda kjem til å levere eit betre resultat i 2014 samanlikna med 2013 som vart eit godt år. Grunngevinga for dette er ytterlegare effekt av rentejusteringa som vart gjennomført i juni i fjor, god utlånsvekst til betre utlånsmargin, stabile låge innlånskostnader, god avkastning frå SpareBank 1 - systemet og stabile tapskostnader. Som alltid vil det kunne koma både positive og negative faktorar i løpet av eit heilt driftsår, men i sum vurderer me at sluttresultatet blir betre enn 2013.

Eigedomsmeklarverksemda utvidar marknadsområdet til også å omfatte Valdres. Sjølv om aktiviteten på eigedomsomsetning i fjellet viser ein svak vekst vil oppstartskostnader i Valdres saman med goodwill-avskrivningar medføre at verksemdsområdet ikkje bidreg positivt i 2014. Me har derimot tru på at allereie i 2015 vil denne verksemda levere eit resultat i nærleiken av nivået som blir kravd i konsernet.

Innafor rekneskapsverksemda skal morselskapets to dotterselskap gjennomgå store endringar det komande året. Selskapa skal fusjonerast, innføre felles IT-system, samkøyrast på administrative områder og reorganiserast for vekst på rådgjevingssida. Også innafor dette området forventar me ikkje eit positivt resultatbidrag i 2014.

Konsernet har med sin gode eigenkapitalbase eit solid utgangspunkt for gjennom ein kontrollert vekst å skape gode framtidige resultat.

Styret ønskjer å takke banken sine tilsette for innsatsen gjennom 2013. Solid innsats i alle ledd i organisasjonen har gitt banken eit godt utgangspunkt for 2014. Styret vil også takke kundar, tillitsvalde og andre forbindelsar som er viktige for banken si verksemd og framleis sterke posisjon i marknaden.

Ein syner elles til rekneskapen med noter.

Hallingdal, 31. desember 2013 / 10. februar 2014

Kjell Vidar Bergo (sign.) Åge Sandseggen (sign.) Sissel Bjørøen (sign.)
styreformann nestformann

Odd Holde (sign.) Tore Østlund (sign.) Kristin Ourom (sign.)

Vidar Isungset (sign.) Knut Oscar Fleten (sign.)
adm. banksjef

6. Resultatrekneskap

Tal i tabellar er i heile 1000 kroner

	Note	2013 Morbank	2013 Konsern	2012 Morbank	2012 Konsern
Renteinntekter og liknande inntekter					
Renter og liknande innt. av utlån til og fordr. på kred.inst.		3 894	3 933	3 447	3 489
Renter og liknande innt. av utlån til og fordr. på kundar		285 073	281 898	239 252	236 456
Renter og likn. innt. av sertifi., obl. og and. renteb. v.pap.	1	8 595	8 595	8 663	8 663
Andre renteinntekter og liknande inntekter		1 537	1 553	879	900
Sum renteinntekter og liknande inntekter		299 099	295 979	252 241	249 508
Rentekostnader og liknande kostnader					
Renter og liknande kostn. på gjeld til kred.institusjonar		4 703	4 814	7 369	7 507
Renter og liknande kostn. på innsk. frå og gjeld til kundar		106 549	106 465	96 388	95 860
Renter og liknande kostn. på utstedte verdipapir		38 370	38 370	35 704	35 704
Andre rentekostnader og liknande kostnader		8 365	8 367	2 421	2 426
Sum rentekostnader og liknande kostnader		157 987	158 016	141 882	141 497
NETTO RENTE- OG KREDITTPROVISJONSINTEKTER		141 112	137 963	110 359	108 011
Utbytte og andre innt. av v.pap. med var. avkastning					
Inntekter av aksjar, andelar og andre verdipapir med var. avkast.	2	5 031	5 031	2 373	2 406
Inntekter av eigarinteresser i tilknyttta selskap	2	9 168	19 562	9 782	9 771
Inntekter av eigarinteresser i konsernselskap	2	-5 131	-	-4 469	-
Sum utbytte og andre inntekter av v.pap.med var. avkastning		9 068	24 593	7 686	12 177
Provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester					
Garantiprovisjon	5	1 396	1 396	1 785	1 785
Andre gebyr og provisjonsinntekter	6	61 079	61 079	43 835	43 835
Sum provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester		62 475	62 475	45 620	45 620
Provisjonskostnader og kostnader ved banktenester					
Andre gebyr og provisjonskostnader		2 686	2 686	2 014	2 014
Netto verdiendr, gev./-tap på val. og v.papir som er oml.m.					
Nto verdiendr., gev./-tap på sertifikat, obl.og andre renteb. v.pap.		569	569	2 164	2 164
Nto verdiendr., gev./-tap på aksjar og and. v.pap. med var.avkastn.		3 039	3 057	2 263	1 966
Nto verdiendr., gev./-tap på valuta og finansielle derivater	12	972	972	948	948
Sum nto verdiendr, gev./-tap på val. og v.papir som er oml.m.		4 580	4 598	5 375	5 078
Andre driftsinntekter					
Driftsinntekter faste eigedomar	4	156	1 463	117	338
Andre driftsinntekter		2 647	69 305	3 834	57 458
Sum andre driftsinntekter		2 803	70 768	3 951	57 796
SUM ANDRE INNTEKTER		76 240	159 748	60 618	118 657
SUM NETTO DRIFTSINNTEKTER		217 352	297 711	170 977	226 668

	Note	2013 Morbank	2013 Konsern	2012 Morbank	2012 Konsern
Løn og generelle administrasjonskostnader					
Løn	8a	49 066	90 098	41 377	74 967
Pensjonar	9	5 385	7 027	3 311	5 045
Sosiale kostnader		8 747	14 766	9 149	13 810
Administrasjonskostnader		36 080	35 558	32 266	31 811
Sum løn og generelle administrasjonskostnader		99 278	147 449	86 103	125 633
Avskrivningar m.v. av varige dr.middel og immatr. eigned.					
Ordinære avskrivningar	4	3 509	15 223	2 319	12 596
Andre driftskostnader					
Driftskostnader faste eiendomar		1 246	3 274	170	1 122
Andre driftskostnader	7	20 660	28 230	38 039	42 654
Sum andre driftskostnader		21 906	31 504	38 209	43 776
SUM DRIFTSKOSTNADER		124 693	194 176	126 631	182 005
DRIFTSRESULTAT FØR TAP		92 659	103 535	44 346	44 663
Tap på utlån og garantiar					
Tap på utlån	3	10 448	10 448	16 002	16 002
Tap på garantiar		528	528	-	-
Sum tap på utlån, garantiar m.v.		10 976	10 976	16 002	16 002
Nedskrivning/reversering av nedskrivning og gevinst/tap på verdipapir som er anleggsmidler					
Gevinst/tap		881	881	-	-
Sum nedsk/rev av nedsk og gev/tap på vp som er anl.m.		881	881	-	-
RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		82 564	93 440	28 344	28 661
Skatt på ordinært resultat	14	20 860	21 280	5 350	5 484
RESULTAT AV ORDINÆR DRIFT ETTER SKATT		61 704	72 160	22 994	23 177
RESULTAT FOR REKNESKAPSÅRET		61 704	72 160	22 994	23 177
Overføringar og disponeringar:					
Overføringar					
Overført til grunnfondskapital		5 367		8 062	
Overført frå gåvefond		-1 003		-1 807	
Sum overføringar		4 364		6 255	
Disponeringar					
Utbytte på aksjar / grunnfondsbevis		15 400		9 185	
Overført til gåvefond og/eller gåver		1 003		1 807	
Overført til utjamningsfond		40 937		3 678	
Overført til anna eigenkapital		-		2 069	
Sum disponeringar		57 340		16 739	
SUM OVERFØRINGAR OG DISPONERINGAR		61 704		22 994	

7. Balanse per 31. desember 2013

Tal i tabellar er i heile 1000 kroner

EIGEDELAR	Note	2013 Morbank	2013 Konsern	2012 Morbank	2012 Konsern
Kontantar og fordringar på sentralbankar		77 975	77 975	73 396	73 398
Utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar					
Utlån til og fordr. på kred.inst. utan avtalt løpet.el.opps.frist		79 161	79 338	42 410	43 385
Sum utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar		79 161	79 338	42 410	43 385
Utlån til og fordringar på kundar					
Kasse-/drifts- og brukskredittar		1 336 693	1 322 030	1 396 229	1 396 229
Byggjelån		212 324	212 324	207 948	207 948
Nedbetalingslån		4 995 720	4 917 058	4 325 415	4 236 747
Sum utlån før nedskriving		6 544 737	6 451 412	5 929 592	5 840 924
- Individuelle nedskrivingar	3	15 052	15 052	13 803	13 803
- Gruppevise nedskrivingar	3	28 500	28 500	22 500	22 500
Sum netto utlån og fordringar på kundar		6 501 185	6 407 860	5 893 289	5 804 621
Overtekne eigedelar	3	22 099	22 099	2 482	2 482
Sertifikat, obligasjonar og andre rentebær. verdipapir m/fast avkastning					
Utstedt av det offentlege – Sertifikat og obligasjonar		21 989	21 989	57 132	57 132
Utstedt av andre – Sertifikat og obligasjonar		337 025	337 025	263 724	263 724
Sum sertifikat, obl. og andre rentebærande verdipapir	1	359 014	359 014	320 856	320 856
Aksjar og andre verdipapir m/var. avkastning					
Aksjar, andelar og grunnfondsbevis	2	179 450	194 526	147 535	148 029
Andelar i ansvarlege selskap, kommandittselskap m.v.	2	1 045	1 045	1 045	1 045
Sum aksjar og andre verdipapir m/var. avkastning		180 495	195 571	148 580	149 074
Eigarinteressar i tilknytta selskap	2	90 326	148 579	101 266	162 421
Eigarinteressar i konsernselskap	2	52 294	-	54 423	-
Immaterielle eigedelar					
Goodwill	4	-	23 490	-	29 859
Utsett skattefordel	14	2 602	4 486	3 156	5 241
Sum immaterielle eigedelar		2 602	27 976	3 156	35 100
Varige driftsmiddel					
Maskinar, inventar og transportmidlar		6 122	9 832	7 411	10 258
Bygningar og andre faste eigedomar		3 415	101 820	9 809	91 337
Andre varige driftsmidlar		6 296	6 335	6 915	7 361
Sum varige driftsmiddel	4	15 833	117 987	24 135	108 956
Andre eigedelar					
Andre eigedelar		15 141	30 836	11 472	27 612
Sum andre eigedelar		15 141	30 836	11 472	27 612
Forskotsbetalingar og opptente ikkje mottekne inntekter					
Opptente ikkje mottekne inntekter		45 184	66 960	25 244	41 981
Overfinansiering av pensjonsforpliktingar	9	2 492	3 610	5 752	6 281
Andre forskotsbetalte ikkje påløpte kostnader		4 214	8 281	4 245	5 824
Sum forskotsbetalingar og opptente ikkje mottekne inntekter		51 890	78 851	35 241	54 086
SUM EIGEDELAR	10,11	7 448 015	7 546 086	6 710 706	6 781 991

GJELD OG EIGENKAPITAL		2013	2013	2012	2012
	Note	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
GJELD					
Gjeld til kredittinstitusjoner					
Lån og inns. frå kred.inst. utan avtalt løpetid eller opps.frist		–	13 369	–	278
Lån og inns. frå kred.inst. med avtalt løpetid eller opps.frist		100 000	99 698	250 000	250 867
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	10,11	100 000	113 067	250 000	251 145
Innskot frå og gjeld til kundar					
Innskot frå og gjeld til kundar utan avtalt løpetid		4 134 564	4 130 359	4 001 611	3 991 252
Innskot frå og gjeld til kundar med avtalt løpetid		611 178	611 178	517 542	517 542
Sum innskot frå og gjeld til kundar	10,11	4 745 742	4 741 537	4 519 153	4 508 794
Gjeld stifta v/utsteding av verdipapir					
Sertifikat og andre kortsiktige låneopptak		99 963	99 963	–	–
Obligasjonsgjeld	13	1 459 090	1 459 090	967 527	967 527
Sum gjeld stifta v/utsteding av verdipapir	10,11	1 559 053	1 559 053	967 527	967 527
Anna gjeld					
Anna gjeld		59 207	63 076	32 392	38 693
Sum anna gjeld		59 207	63 076	32 392	38 693
Påløpte kostnader og forskotsbetalte inntekter					
		14 812	24 959	15 328	27 104
Avsetningar for påløpte kostnader og forpliktingar					
Pensjonsforpliktingar	9	11 585	11 660	13 660	15 791
Spesifiserte avsetningar på garantiansvar		400	400	–	–
Andre avsetningar påløpte kostnader / forpliktingar		–	–	731	2 613
Utsett skatt		–	4 960	–	–
Sum avsetningar for påløpte kostnader og forpliktingar		11 985	17 020	14 391	18 404
SUM GJELD		6 490 799	6 518 712	5 798 791	5 811 667
EIGENKAPITAL:					
Aksjekapital / grunnfondsbeviskapital					
Eigenkapitalbevis		805 700	805 700	805 700	805 700
Grunnfondskapital		75 000	75 000	75 000	75 000
Andel resultat grunnfondskapital		7 406	7 406	2 069	2 069
Overkursfond		11 581	11 581	11 581	11 581
Sum innskote kapital		899 687	899 687	894 350	894 350
Bundne fond					
Fond for vurderingsulikheiter		–	72 842	–	58 409
Frie fond / udisponert overskot					
Anna eigenkapital		–	-2 684	–	–
Gåvefond		11 739	11 739	12 742	12 742
Utjamningsfond		44 614	44 614	3 678	3 678
Kompensasjonsfond		1 176	1 176	1 145	1 145
Sum bundne fond / frie fond		57 529	127 687	17 565	75 974
SUM EIGENKAPITAL		957 216	1 027 374	911 915	970 324
SUM GJELD OG EIGENKAPITAL	10,11	7 448 015	7 546 086	6 710 706	6 781 991
POSTAR UTANOM BALANSEN					
Betinga forpliktingar					
Garantiar	5	632 109	632 109	659 867	659 867

Hallingdal, 31. desember 2013 / 10. februar 2014

Kjell Vidar Bergo (sign.) Åge Sandsengen (sign.) Sissel Bjørøen (sign.)
styreformann nestformann

Odd Holde (sign.) Tore Østlund (sign.) Vidar Isungset (sign.) Kristin Ourom (sign.)

8. Endring i egenkapital

	Grunnfond	Kompensa- sjonsfond	Gåvefond	Eierandels- kapital	Overkurs- fond	Utjam- ningsfond	Sum
Eigenkapital 01.01.2013	77 038	1 176	12 742	805 700	11 582	3 678	911 916
Endring gåver			-1 003				-1 003
Årets resultat	5 367					56 336	61 703
Utbytte						-15 400	-15 400
Eigenkapital 31.12.2013	82 405	1 176	11 739	805 700	11 582	44 614	957 216

	Sparebankens fond	Grunnfond	Kompensa- sjonsfond	Gåvefond	Eierandels- kapital	Overkurs- fond	Utjam- ningsfond	Sum
Eigenkapital 01.01.2012	771 358			14 549				785 907
Endring gåver				-1 807				-1 807
Omdanning	-779 420	66 375			713 045			0
Fusjon Øystre Slidre		8 625	1 145		92 655	11 582		114 007
Årets resultat	8 062	2 038	31				12 863	22 994
Utbytte							-9 185	-9 185
Eigenkapital 31.12.2012	-	77 038	1 176	12 742	805 700	11 582	3 678	911 916

Konsern:	Sum 2013	Sum 2012
Eigenkapital 01.01.	970 324	843 917
Korreksjon inngående balanse:	-	-56
Verdiendring innarbeiding av felleskontrollert verksemd	1 293	272
Disponert av gåvefond	1 003	-1 808
Fusjon med Øystre Slidre Sparebank	-	114 007
Utbytte	-15 400	-9 185
Årets overskot etter minoritetens andel	72 160	23 177
Eigenkapital 31.12	1027 374	970 324

Fordeling av egenkapitalbevis

Sparebankstiftelsen Hallingdal	7.130.445 bevis	88,50 %
Sparebankstiftelsen Øystre Slidre	926.555 bevis	11,50 %

	01.01.2014	01.01.2013
Eigarandelskapital	805 700	805 700
Overkursfond	11 582	11 582
Utjamningsfond	44 614	3 678
A: Sum egenkapitalbevis eigarne sin kapital	861 896	820 960
Grunnfondskapital eks. gåver	82 405	77 038
Kompensasjonsfond	1 176	1 176
B: Samfunnseigd kapital	83 581	78 214
Eigarandelsbrøk (A/[A+B])	91,16 %	91,30 %

9. Kontantstrømoppstilling

	Morbank 2013	Konsern 2013	Morbank 2012	Konsern 2012
Kontantstrømmer frå operasjonelle aktiviteter				
Renteinnbetalningar, provisjonsinnbetalningar og gebyr frå kundar	327 496	324 321	276 925	274 129
Renteutbetalningar, provisjonsutbetalningar og gebyr til kundar	-106 905	-106 821	-94 539	-94 011
Utbetalningar av renter på andre lån	-49 624	-49 737	-44 443	-44 586
Innbetalningar av renter på andre lån	14 141	14 196	13 115	13 177
Innbetalningar av utbytte	1 977	15 373	12 155	36 177
Innbetalningar frå andre driftsinntekter	2 803	70 768	3 951	57 796
Utbetalningar til andre leverandørar for varer og tenester	-47 409	-63 451	-74 582	-89 361
Utbetalningar til tilsette, pensjonsrapportering, arb.givaravg., skattetrekk m.v.	-63 304	-114 515	-47 374	-82 967
Utbetalningar av skattar og offentlege avgifter	-9 807	-11 252	-12 540	-13 156
Netto resultat ved handel med verdipapir for kortsiktige formål	-55 232	-69 531	-46 173	-46 034
Netto kontantstrøm frå operasjonelle aktiviteter	14 136	9 351	-13 505	11 164
Kontantstrømmer frå investeringsaktivitetar				
Innbetalningar på tidlegare avskrivne fordringar	98	98	3 564	3 564
Netto auke utlån til kundar	-638 187	-633 530	-857 234	-847 266
Utbetalningar ved kjøp av aksjar og delar i andre føretak	-10 526	-6 331	-49 794	-50 093
Innbetalningar ved handel aksjar	12 086	12 086	-	-
Utbetalningar ved kjøp av aksjar og andelar i konsernselskap	-	-	-24 000	-24 000
Innbetalningar ved sal av driftsmidlar mv.	6 388	-	-9	-9
Utbetalningar ved kjøp av driftsmidlar mv.	-1 595	-17 885	-15 819	-44 030
Netto kontantstrøm frå investeringsaktivitetar	-631 736	-645 562	-943 292	-961 834
Kontantstrømmer frå finansieringsaktivitetar				
Netto auke innskot frå kundar	226 589	232 743	800 383	793 092
Netto endring innskot frå Norges Bank og andre finansinstitusjonar	-150 000	-138 078	-	1 138
Netto betaling ved endring av obligasjonsgjeld	491 563	491 563	-81 475	-81 475
Nedbetaling ved endring av sertifikater	99 963	99 963	-	-
Endring minoritetsinteresser ved kjøp	-9 185	-9 185	114 007	114 007
Netto kontantstrømmer frå finansieringsaktivitetar	658 930	677 006	832 915	826 762
Netto kontantstrøm for perioden	41 330	40 795	-123 882	-123 908
Netto endring i kontantar og kontantekvivalentar	41 330	40 795	-123 882	-123 908
Behaldning kontantar og kontantekvivalentar ved periodens start	115 806	116 518	239 688	240 426
Behaldning kontantar og kontantekvivalentar ved periodens slutt	157 136	157 313	115 806	116 518
Avstemming				
Resultat før skattekostnad	82 564	93 440	28 345	28 661
Betalt skatt i perioden	-9 807	-8 879	-12 585	-12 836
Gåver	-10 187	-10 187	-1 807	-1 807
Ordinære avskrivningar	3 509	15 233	2 319	12 596
Andre ikkje-kontantpostar	13 105	10 976	20 471	40 002
Netto betaling ved handel med verdipapir for kortsiktige formål	-57 724	-72 041	-51 548	-51 112
Skilnad mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalningar i pensjonsordningar	454	-260	4 246	4 213
Endring i andre tidsavgrensingspostar	-7 778	-18 921	-2 946	-8 553
Netto kontantstrøm frå operasjonelle aktiviteter	14 136	9 351	-13 505	11 164
Kontantar og kontantekvivalenter er definert som:				
- Kontantar og fordringar på sentralbankar	77 975	77 975	73 396	73 398
- Utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar utan avtalt løpetid	79 161	79 338	42 409	43 120
Sum	157 136	157 313	115 805	116 518

10. Noter til konsernrekneskapen 2013

Tal i tabellar er i heile 1000 kroner

INNHALD

- Generelle rekneskapsprinsipp
- 1. Obligasjonar og andre renteberande verdipapir
Ansvartelege lån
- 2. Aksjar, aksjefond og grunnfondsbevis
Felles kontrollert verksemd
Dotterselskap
- 3. a. Risikoklassifisering av utlånsporteføljen
b. Tap på utlån
c. Utlån fordelt etter næring og geografi
d. Aldersfordeling på forfalle,
men ikkje nedskrivne utlån
e. Verkeleg verdi utlån
f. Boligkreditt
g. Overtatte egedelar
- 4. Varige driftsmidlar – avskrivningar
- 5. Garantiansvar
- 6. Provisjonar og gebyr
- 7. Andre driftskostnader
- 8. a. Tillitsvalde og tilsette
b. Ekstern revisjon
- 9. Pensjonsforpliktingar
- 10. Finansiell risikokommentar
Renteendringstidspunkt på egedelspostar og gjeld/eigenkapital
- 11. Likviditetsrisiko
Restløpetid på egedelspostar og gjeld/eigenkapital
- 12. Finansielle derivat
- 13. Gjeld
- 14. a. Utrekning av betalbare skattar
b. Utsett skatt
- 15. Kapitaldekning

Generelle rekneskapsprinsipp

GENERELT

Bankens årsrekneskap for 2013 er utarbeidd i samsvar med rekneskapslova frå 1998, forskrift om årsregnskap for banker samt god rekneskapskikk. Under nokre av notane er det teke inn ytterlegare forklaringar og vist til postar i resultatrekneskap og balanse. Alle beløp i resultatregnskap, balanse og notar er i heile tusen kroner dersom ikkje anna er oppgitt. Årsrekneskapen er utarbeidd i samsvar med reglane i NGAAP (Norwegian Generally Accepted Accounting Principles).

Bruk av estimat

Leiinga har brukt estimat og føresetnader som har påverka resultatrekneskapen og verdsettinga av egedelar og gjeld, samt usikra egedelar og forpliktingar på balansedagen i utarbeidinga av rekneskapen i samsvar med god rekneskapskikk.

Periodisering av renter, provisjonar og gebyr

Renter, provisjonar og gebyr ført i resultatrekneskapen etter kvart som desse blir opptent som inntekter eller kjem på som kostnader. Berekningar viser at etableringsgebyr på utlån ikkje overstig kostnadene ved etablering av det einskilde utlån. Etableringsgebyret blir difor ikkje periodisert over lånet si løpetid.

Inntektsføring/kostnadsføring

Forskotsbetalte inntekter ved slutten av året blir periodisert og ført som gjeld i balansen. Opptente, ikkje betalte inntekter ved slutten av året blir inntektsført og ført som egedel i balansen. På engasjement der det blir gjort nedskrivningar for tap, blir renteinntekter resultatført ved bruk av effektiv rentemetode. Aksjeutbytte blir inntektsført i det året det blir utbetalt. Realisert kursgevinst/-tap resultatførast i gjennomsnittleg kost-prinsippet. Kjøp og sal av verdipapir blir bokført på oppgjerstidspunktet.

UTLÅN – FORKLARINGAR OG DEFINISJONAR

Vurdering av utlån

Banken sine utlån blir i utgangspunktet vurdert til pålydande med unntak av tapsutsette og misleghalde lån.

Eit engasjement blir definert som garantiar, kausjonsansvar, innvilga rammekredittar og nedbetalingslån inkludert opptente, men ikkje betalte renter, gebyr og provisjonar. Banken sine utlån er vurdert til verkeleg verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgjande periodar blir utlån vurdert til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. Amortisert kost er anskaffelseskost med frådrag for betalte avdrag på hovudstol samt eventuelle nedskrivningar for verdifall. Gebyr ved etablering av lån overstig ikkje kostnadene og blir inntektsført ved diskontering.

Utlån med flytande rente vil ha ein bokført verdi som vil tilsvare verkeleg verdi. For banken sine utlån der det er avtala fastrente, vil verkeleg verdi kunne avvike vesentleg frå bokført verdi. Verkeleg verdi på fastrenteutlån er rekna ut som differansen mellom neddiskontert framtidig kontantstraum frå renteinbetalingar og neddiskontert framtidig kontantstraum basert på marknadsrente for restbindingstid ved utgangen av året.

Bustadlån overført til og formidla til SpareBank 1 Boligkreditt AS (boligkreditt) er ikkje balanseført. Risikoen er vurdert å vere overført til boligkreditt, også for overførte lån som tidlegare har vore i banken sin balanse, og er difor frårekna. Alle lån i SpareBank 1 Boligkreditt AS ligg innafor 75 % av forsvarleg verdigrunnlag og er godt sikra bustadlån. Restrisiko knytt til overførte lån er etter banken si vurdering avgrensa.

Behandling av engasjement som ikkje er misleghalde

Banken gjennomfører kvartalsvis vurdering av utlåns- og garantiporteføljen for både nærings- og personkundar. Engasjement som har migrert til ei låg risikoklasse eller engasjement med middels risikoklasse og med ein usikra risiko ved misleghald på over 1 mill. blir vurdert særskild av banken si spesialoppfølgingsgruppe. For engasjementa er det verdien av banken sin sikkerheit, låntakar si betalingsevne osv. som blir vurdert. Dersom gjennomgangen viser at tap kan påreknast, blir tapet bokført i banken sin rekneskap som individuell nedskrivning.

Behandling av misleghalde engasjement

Eit lån blir sett på som misleghalde når låntakar ikkje har betalt forfalle terminar innan 90 dagar etter terminforfall, eller når rammekredittar ikkje er dekkja inn som avtalt. Ved misleghald blir kunden sitt samla engasjement vurdert. Låntakar si tilbakebetalingsevne og sikkerheiter avgjer om eit tap må påreknast. Sikkerheita blir vurdert til antatt lågast realisasjonsverdi på berekningstidspunktet, med frådrag for salskostnader. Dersom det ligg føre objektive bevis på verdifall på banken sine fordringar, blir dette ført som individuelle nedskrivningar.

Behandling av konstaterte tap

Ved misleghald over 90 dagar, konkurs, avvikling eller akkord, blir engasjement vurdert med omsyn til sikkerheit og betalingsevne for å få oversikt over banken sin risiko for tap. Ved objektive bevis på verdifall på engasjementet, blir engasjementet normalt først handsama som individuell nedskrivning. Engasjementet blir rekna som endeleg tapt når konkurs eller akkord er stadfesta, tvangspant ikkje har ført fram eller som følge av rettskraftig dom eller inngått avtale. Berekna verdifall på engasjementet blir då ført som konstateret tap, eventuelle individuelle nedskrivningar blir ført til inntekt. Endelig konstaterte tap blir fjerna frå banken si låneportefølje og frå individuelle nedskrivningar månaden etter at alle sikkerheiter er realisert og det er konstaterat at kunden ikkje er søkjegod.

Reversering av tidlegare tapsnedskrive engasjement

Reversering av tidlegare tapsnedskrive engasjement skal skje i den utstrekning tapet er redusert og objektivt kan knytast til ei hending etter nedskrivningstidspunktet.

Behandling av individuelle nedskrivningar på utlån

Individuelle nedskrivningar er avsetning til dekning av forventa tap på engasjement som er identifisert som tapsutsette på balansedagen. For at engasjementet skal klassifiserast som tapsutsett, må det liggje føre objektive bevis for at det har eit verdifall. Vurdering av om det ligg føre objektive bevis for verdifall skal gjerast på alle utlån som blir sett på som vesentlege. Nedskrivninga vil vere forskjellen mellom balanseført verdi og noverdi av framtidig kontantstraum i engasjementet. Utlån som er vurdert individuelt for nedskrivning og der nedskrivning er gjennomført skal ikkje vere med i gruppevurderinga av utlån. Banken fordeler sine utlån på PM – lån til personmarknaden og BM – lån til bedriftsmarknaden.

Behandling av nedskrivningar på grupper av utlån

Nedskrivning på grupper av utlån vil seie nedskrivning utan at dei enkelte tapsengasjement er identifisert. Låna blir handsama i grupper etter risikoklassifisering der erfaringstal på forventa tap i gruppa er sentral i vurderingane. Nedskrivninga er basert på objektive bevis for verdifall i banken si låneportefølje ut frå banken si vurdering av risiko for mangtande betalingsevne med grunnlag i berekningar med basis i erfaringstal, konjunkturendringsar, bransjeanalysar og andre tilhøve. Andre forhold kan vere verdifall på fast eigedom ved auka marknadsrenter, svikt i betalingsevne ved markert renteoppgang eller nedbemanning på større arbeidsplassar.

Tapsutsette engasjement

Grunnlag for vurdering av tap på ikkje-misleghalde engasjement er svak eller negativ eigenkapital og betalingsvanskar der kunden sin økonomiske situasjon medfører ein auka risiko for at tap vil kunne koma på eit seinare tidspunkt.

Rapportering av misleghalde låneengasjement

Rapportering av misleghalde lån blir i tråd med myndigheitskrav rapportert slik: Om kunden har eit eller fleire misleghalde lån eller overtrekk på innskotskonto, blir heile låneengasjementet til kunden rapportert.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Verdipapir

Banken si behaldning av verdipapir blir spesifisert og verddivurdert ved slutten av kvar måned. Omløpsporteføljen og anleggspartefølje blir verddivurdert etter ulike reglar og kvar for seg. Sjå note 1 og 2.

Obligasjonar og sertifikat

Banken har obligasjonar definert som andre omløpsmiddel. Andre omløpsmidlar er vurdert til den lågaste verdi av kjøpskostnad og verkeleg verdi. Obligasjonsbeholdninga er samansett i samsvar med krav til avkastning og risiko og er ein del av banken sin likviditetsbuffer. Forvaltninga av obligasjonsparteføljen er sett ut til ein profesjonell aktør. Bokføringa av verdipapirtransaksjonar blir utført av SpareBank 1 SMN som også fastset verkeleg verdi på dei einskilde obligasjonane og sertifikatane. Dei nyttar prisar notert i marknaden.

Aksjar og grunnfondsbevis

Aksjar og grunnfondsbevis er klassifisert som omløps- eller anleggsmidler. Omløpsmidlar blir vurdert til den lågaste verdi av kjøpskost og verkeleg verdi. Grunnlag for verkeleg verdi for børssnoterte aksjar som er omløpsmidlar, er børskurs på måletidspunktet. Grunnlag for verkeleg verdi for ikkje-børssnoterte aksjar som er omløpsmidlar eller anleggsmidler, er kjøpskost. Dersom verkeleg verdi av aksjane klassifisert som anleggsmidler fell under kjøpskostnad, og verdifallet er vurdert til ikkje å vere av forbigåande karakter, blir aksjeverdien skriva ned. Nedskrivinga blir reversert i den utstrekning grunnlaget for nedskrivinga ikkje lenger er til stades.

Investeringar i tilknytte selskap

Investeringar i tilknytte selskap blir vurdert etter kostmetoden. Kostmetoden medfører at aksjen blir balanseført til kostpris. Utbytte frå dotterselskap blir inntektsført på det tidspunktet utbyttet er opptent.

VARIGE DRIFTSMIDDEL OG IMMATERIELLE EIGEDLAR

Varige driftsmiddel

Varige driftsmiddel blir vurdert i balansen til kjøpskostnad, med fråtrekk av ordinære bedriftsøkonomiske avskrivingar og eventuelle nedskrivingar. Nedskrivingar blir gjennomført i den utstrekning verkeleg verdi er lågare enn balanseført verdi. Då blir verdien skriva ned til verkeleg verdi. Sistnemnde er høgaste verdi av salsverdi og bruksverdi. Ordinære avskrivingar blir rekna på grunnlag av eigedelen sin økonomiske levetid og eventuell restverdi. Følgjande lineære avskrivingsattsar blir lagt til grunn:

Tomter	0 %
Forretningsbygg	2,5-4 %
Inventar, maskinar og utstyr	10-30 %
Goodwill	10 %

Pensjonsplikter og pensjonskostnader

Banken har ei ytelsesbasert ordning som vart lukka per 31.12.2006 for tilsette i tidlegare Øystre Slidre Sparebank og per 31.12.2007 for tilsette i tidlegare SpareBank 1 Hallingdal. For nyttilsette etter desse datoane er det oppretta ei innskotsbasert ordning. Sjå note 9. SpareBank 1 Hallingdal Valdres følgjer Norsk Regnskapsstandard for pensjonskostnader. Pensjonskostnadene er vurdert årleg gjennom aktuarberekning. Pensjonskostnadene blir bokført under personalkostnader i resultatrekneskapen. Differanse mellom berekna og påkomne forpliktingar og verdien av pensjonsmidlane, korrigert for avvik i estimat og effekt av endra føresetnader, blir ført i balansen enten som langsiktig gjeld (dersom negativ) eller som anleggsmiddel (dersom positiv). Føresetnadane som blir lagt til grunn for utrekning av pensjonspliktene, blir revurdert årleg i forkant av årleg aktuarberekning. Enkelte parameter er endra frå 2012 til 2013. Differansen mellom plikter ved byrjinga og slutten av eit rekneskapsår, blir ført i resultatrekneskapen.

SKATT

Skattar blir kostnadsført etter kvart og er knytt til det rekneskapsmessige resultatet før skatt. Netto utsett skattefordel er berekna med 27 % på grunnlag av midlertidige forskjellar som eksisterer mellom rekneskapsmessige og skattemessige verdiar. Skatteaukande og skattereduserande midlertidige forskjellar, som reverserer eller kan reverserast i same periode, er utlikna og nettoført. Årets skattekostnad omfattar betalbar skatt for inntektsåret og endringar i utsett skatt og utsett skattefordel. Eventuelle endringar i utsett skatt og utsett skattefordel kjem fram som årets skattekostnad i resultatrekneskapen saman med betalar skatt for inntektsåret. Utsett skatt blir berekna på bakgrunn av forskjellar mellom rapporterte skattemessige og rekneskapsmessige resultat som vil bli utlikna i framtida.

OMREGNINGSREGLAR FOR VALUTA

Pengeposter i utanlandsk valuta er vurdert til kursen per 31.12.13.

KONTANTSTRAUMOPPSTILLING

Kontantstraumar frå operasjonell drift av banken er definert som renter frå utlåns- og innskotsverksemda mot kundar, netto inn- og utbetalingar frå utlåns- og innskotsverksemda, samt utbetalingar generert frå omkostningar knytt til banken si ordinære verksemd. Investeringsaktivitetar er definert som kontantstraumar frå verdipapirtransaksjonar. I tillegg blir kontantstraumar knytt til investeringar i driftsmiddel og eigedomar teke med. Finansieringsaktivitetar (funding) inneheld kontantstraumar frå opptak og nedbetaling av obligasjonsgjeld og innlån frå marknaden.

KONSOLIDERING

Konsernrekneskapen som er lagt fram omfattar SpareBank 1 Hallingdal Valdres, samt banken sine heileigde dotterselskap EiendomsMegler 1 Fjellmegleren, HallingRegnskap AS, SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS, SpareBank 1 Hallingdal Invest AS, SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS, SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS, SpareBank 1 ValHall Eigedomsutvikling AS og Valdres Regnskap AS. Interne føringar og mellomværande mellom banken og dei nemnde dotterselskapa blir eliminert.

LEASING-/FACTORINGAVTALER

Banken har ingen slike avtaler.

Note 1: Obligasjonar og andre renteberande verdipapir morbank

Heile obligasjonsporteføljen er klassifisert som bankportefølje, og er børsnoterte verdipapir. Obligasjonar er vurdert til det lågaste av marknadsværdi (børskurs 31.12) og kostpris. Porteføljeprinsippet er nytta. Ut frå dagleg gjennomsnittleg verdipapirbeholdning for obligasjonar / ansvarlege lån på kr 352 mill. utgjer avkastninga 2,64 %. Behaldninga av obligasjonar er sett saman slik:

Obligasjonar/ansvarlege lån morbank	2013	2012
Utstedt av det offenlege	21 989	57 132
Utstedt av andre	337 025	263 724
Sum obligasjonar / ansvarlege lån morbank	359 014	320 856

Overstående portefølje fordeler seg slik:	Risikovekt		
Utenlandske	0 %	21 989	52 129
Finansinstitusjonar OMF	10 %	191 000	170 822
Finansinstitusjonar	20 %	114 073	63 988
Industri	100 %	31 952	33 917
		359 014	320 856

Rentefølsemd på verdipapir

Verdiportefølja til banken hadde ved slutten av året ei rentefølsemd rekna til 467 ved 1 %-poeng renteendring.

Fastsett ramme for rentefølsemd er 9.486 v/ 1 %-poeng renteendring. Plasseringane er innanfor fastsett ramme.

Ansvarleg lånekapital

Ansvarleg lån i kredittinstitusjonar	2 000	3 000
Sum ansvarleg lånekapital	2 000	3 000

NOTE 2: Aksjar, aksjefond og grunnfondsbevis

Behaldninga er klassifisert som bankportefølje (kortsiktig) og anleggsporetefølje.

Behaldninga er vurdert til det lågaste av marknadsværdi (børsværdi 31.12) og kostpris for porteføljane.

Nedskrivning blir gjort dersom marknadsværdi for porteføljene er lågare enn kostpris.

Aksjar:	Organisasjonsnr.	Antal aksjar	Bokført værdi	Marknadsværdi
Aker solutions ASA	983 738 478	2 500	172	271
Algeta ASA	979 380 593	1 000	220	359
Atea ASA	920 237 126	6 629	310	396
Bakkafrost		8 453	433	803
Bergesen Worldwide		10 000	79	73
Borregaard ASA	998 753 562	10 500	260	278
BWG Homes ASA	988 737 798	41 385	716	476
Cermaq ASA	971 647 949	3 589	241	388
Det norske oljeselskap, A-Aksjer	989 795 848	500	42	33
DNB	981 276 957	28 459	1 773	3 088
DNO International ASA	921 526 121	2 793	224	68
DOF ASA	935 349 230	7 000	203	222
Dolphin Group ASA	984 861 060	54 053	331	254
Fred Olsen energy, A-Aksjer	977 388 287	2 835	612	700
Gjensidige forsikring ASA	995 568 217	7 532	493	670
Lerøy Seafood group, A-Aksjer	975 350 940	3 489	410	618
Marine Harvest ASA	964 118 191	162 063	865	1 197
Nordic Semiconductor ASA	966 011 726	8 976	213	249
Nordisk Areal Invest AS	991 032 517	28 200	2 820	1 636
Norsk Hydro ASA	914 778 271	32 775	976	887
Norwegian air shuttle	965 920 358	1 796	270	344
Odfjell Drilling Ltd		3 600	151	146
Orkla ASA	910 747 711	10 150	495	480
Petroleum Geo-serv.	916 235 291	12 500	974	893
Prosafe, A-Aksjer	977 311 225	11 459	496	536
Protector forsikring	985 279 721	33 039	288	634

Aksjar:	Organisasjonsnr.	Antal aksjar	Bokført verdi	Marknadsverdi
Royal Carribean cruise LTD, A-Aksjer		5 300	1 019	1 522
Salmar ASA	960 514 718	3 000	183	222
SamSpar Bankinvest II AS	996 294 625	63 961	12 926	12 926
Schibsted, A-Aksjer	933 739 384	3 313	416	1 329
Seadrill limited		4 633	995	1 147
SpareBank 1 SR-Bank	937 895 321	5 241	266	316
Statoil ASA	923 609 016	14 794	2 004	2 175
Subsea 7 S.A		12 798	1 243	1 486
Telenor ASA	982 463 718	17 050	1 446	2 465
TGS Nopec geophysical, A-Aksjer	976 695 372	2 500	240	402
Tisleidalen Utvikling AS	890 956 262	35 000	2 275	2 275
Veidekke, A-Aksjer	917 103 801	3 000	152	146
Vizrt		19 500	432	497
Wilh Wilhelmsen ASA	995 216 604	6 175	196	350
Yara international ASA	986 228 608	4 856	1 341	1 267
Sum aksjar			39 201	44 224
Aksjefond :				
Alfred Berg Global Quant	971 103 221	55 765	10 743	15 092
Alfred Berg Nordic Small Cap		2 804	3 810	4 688
Parvest Equity Best Sel Europe NOK CL CAP		1 827	2 600	2 840
Parvest Equity World Emerging CL Cap		828	2 889	2 862
Sum aksjefond			20 042	25 482
Pengemarkedsfond:				
Pluss Likviditet II, pengemarkedsfond	983 900 232	11 307	11 507	11 327
Sum pengemarkedsfond			11 507	11 327
Grunnfondsbevis:				
Kvinesdal sparebank	937 894 805	3 546	248	248
Hjelmeland sparebank	937 896 581	4 243	394	394
SpareBank 1 Nordvest	937 899 408	19 230	2 000	2 000
SpareBank 1 Midt-Norge	937 901 003	8 175	397	450
Sum grunnfondsbevis			3 039	3 092
Sum kortsiktig plassering morbank			73 789	84 125
Anleggsaksjar :		Antal aksjar	Bokført verdi	
Eiendomskreditt AS	979 391 285	4 600	460	
Eiendomsmegleren Ringerike Hadeland AS	953 376 040	50	1 051	
FO Secondaries Direct III IS		9	439	
Nets Holding AS DKK		172 912	7 324	
Nordito Property AS	995 400 073	20 934	86	
Orkla ASA	910 747 711	1 664	177	
Spama AS	916 148 690	180	16	
SpareBank 1 Boligkreditt AS	988 738 387	474 368	71 180	
SpareBank 1 Kredittkort AS	975 966 453	8 256	2 557	
SpareBank 1 Næringskreditt AS	894 111 232	158 680	19 835	
SpareBank 1 Verdipapirservice AS	998 240 603	8 372	834	
Terra Boligkreditt AS	885 621 252	305 170	1 264	
Visa Inc. A-aksjar		372	161	
Visa Inc. C-aksjar		868	375	
Nedskrivningar			-98	
Sum anleggsaksjar morbank			105 662	
Sum aksjar og grunnfondsbevis morbank			179 450	

Aksjar	Bokført verdi
Anleggsaksjar 01.01	94 523
Tilgang	22 347
Avgang	-11 206
Endring i nedskrivningar	-2
Anleggsaksjar 31.12 morbank	105 662

Felleskontrollert verksemd

Felleskontrollerte verksemd er klassifisert saman med tilknytta selskap.

Felleskontrollerte verksemd blir ført til kostpris i morbank. I konsernrekneskapen blir resultatet innarbeidd i hht. eigenkapitalmetoden.

Selskap: Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS	Eigarandel	
Andel selskapskapital (inkl. andel innskutt overkurs)	7,790	8 531
Balanseverdi 31.12		9 134
Balanseverdi 01.01 konsern		48 981
Tilgang		1 519
Utbytte		-1 474
Resultat andel		5 016
Balanseverdi 31.12 konsern		54 042

Selskapet eig 20 % av BN Bank. Ved oppkjøp var kostpris lågare enn balanseført eigenkapital.

Differansen blir kalla «badwill».

Banken har inntekstført kr 200.000 i 2013 , gjenværende badwill er kr 506.000.

Selskap: Samarbeidende Sparebanker AS	Eigarandel	
Andel selskapskapital	7,750	57 109
Balanseverdi 31.12		81 192
Balanseverdi 01.01 konsern		86 675
Utbytte		-6 531
Verdiregulering i året		1 293
Resultat andel		13 099
Balanseverdi 31.12 konsern		94 536

Selskap: Samarbeidende Sparebanker Bankinvest II AS	Eigarandel	
Andel selskapskapital	7,720	7 584
Balanseverdi 31.12		12 926
Balanseverdi 01.01 konsern		26 185
Verdiregulering		-273
Resultat andel		1 602
Balanseverdi 30.06* konsern		27 514

*Overført til regnskapsposten aksjar i selskap per 30.06., da selskapet ikkje er felleskontrollert selskap lenger.

Selskap	Land	Eigedelar	Gjeld	Eigenkapital	Driftsinntekter	Resultat
Samarbeidende Sparebanker AS	Norge	1 241 878	47 271	1 194 067	82 478	197 402
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS	Norge	719 385	227	719 158	375	59 358

Verdi

Verdiregulering skuldast innarbeiding av urealiserte gevinstar i livsforsikringselskap. God rekneskapskikk i Norge er for livsforsikringselskap tilpassa internasjonale rekneskapsreglar (IFRS), som tillet balanseføring av urealiserte gevinstar.

Dotterselskap

SpareBank 1 Hallingdal Valdres er eineaksjonær i SpareBank 1 Hallingdal Invest AS, SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS, SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS, SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS, EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS, SpareBank 1 Valhall Eigedomsutvikling AS, Valdres Regnskap AS, samt HallingRegnskap AS. Dotterselskap er innarbeid etter egenkapitalmetoden.

SpareBank 1 Hallingdal Invest AS (org.nr. 933 659 534)

Selskapet eig diverse lokale aksjar og andelar. Selskapet vart stifta i 1982. Selskapet har ingen faste tilsette.

SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS (org.nr 888 222 952)

SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS driv med kjøp, bygging, leige og drift av fast eigedom, samt utleige av driftsmidlar. Selskapet vart stifta i 2004. Selskapet har 2 tilsette. Selskapet leiger ut lokal til banken i Hemsedal, Gol og Ål.

SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS (org.nr. 980 289 648)

Selskapet har 39 tilsette. Verksemda består av å yte bistand til næringslivet i form av rekneskapsføring og informasjonsteneste. Dagleg leiar er Eli JordeTilghman. Selskapet endra namn i 2013 frå HallingRegnskap AS til SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS

SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS (org.nr. 963 197 225)

Selskapet har 31 tilsette. Verksemda består av å yte bistand til næringslivet i form av rekneskapsføring og informasjonstenester. Daglig leiar er Erland Thon Hovrud. Selskapet endra namn i 2013 frå Valdres Regnskap AS til SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS

EigedomsMegler 1 Fjellmegleren AS (org.nr. 982 082 161)

EigedomsMegler 1 Fjellmegleren AS har 10 tilsette. Verksemda driv eigedomsmeikling. Dagleg leiar er Knut Oscar Fleten.

SpareBank 1 Valhall Eigedomsutvikling AS (org.nr. 994 486 381)

Selskapet vart stifta i 2013. Selskapet har kjøpt 3 faste eigedomar, for drift og utleige. Selskapet har 2 tilsette

Valdres Regnskap AS (org.nr. 912 208 958) – Selskapet har ingen tilsette og ingen aktivitet

HallingRegnskap AS (org.nr. 912 177 769) – Selskapet har ingen tilsette og ingen aktivitet

Følgjande postar i banken sin morrekneskap er påverka av engasjementet med dotterselskapa:

	SB 1 Hallingdal Invest AS		SB 1 Hallingdal Eigedom AS		EM 1 Fjellmegleren AS		SB 1 Valhall Eigedomsutv. AS
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Renteinntekter på utlån frå kundar	446	261	2 257	2 481		450	393
Renteutgifter på innskot frå kundar			44	43	6	14	
Andre driftsutgifter			8 680	8 848	448	360	302
Lønn og generelle adm kost					23		
Andre driftsinntekter							
Innskot frå kundar			1 621	3 084	1 466	4 883	
Utlån til kundar	13 424	13 170	65 647	74 631	1 765		24 136
Bokført verdi i morbanken 01.01	3 233	3 774	10 413	9 683	19 640	20 237	
Andel av årets resultat	-504	-541	1 447	730	-1 181	-597	-360
Kjøp i løpet av året							80
Netto konsernbidrag	548		278				1 337
Utbytte							
Bokført verdi i morbanken 31.12	3 277	3 233	12 138	10 413	18 459	19 640	1 057
Bokført eigenkapital i dotterselskapet	3 277	3 233	15 083	13 556	8 403	7 490	1 057
Bokført resultat i dotterselskapet	-504	-541	1 249	532	913	1 497	-360
	SB 1 Regnskapsh. Valdres AS		SB 1 Regnskapsh. Hallingdal AS		Valdres Regnskap AS		Halling-Regnskap AS
	2013	2012	2013	2012	2013		2013
Renteinntekter på utlån frå kundar	2	25	36	1			
Renteutgifter på innskot frå kundar	45	68	28	10			
Andre driftsutgifter		331		166			
Lønn og generelle adm kost	286		334				
Andre driftsinntekter	74		354				
Innskot frå kundar	161	1 290	884	1 102	24		18
Utlån til kundar	970	867	951				
Bokført verdi i morbanken 01.01	5 358		15 768				
Andel av årets resultat	-843	-642	-3 677	-3 419	-5		-7
Kjøp i løpet av året		6 000		18 000	30		30
Netto konsernbidrag			699				
Tilført ved fusjon				1 187			
Utbytte							
Bokført verdi i morbanken 31.12	4 515	5 358	12 790	15 768	25		23
Bokført eigenkapital i dotterselskapet	1 025	719	1 727	1 394	25		23
Bokført resultat i dotterselskapet	305	506	-357	-178	-5		-7

Note 3a: Risikoklassifisering av utlånsporteføljen

Risikoklassifisering

SpareBank 1 Hallingdal Valdres risikoklassifiserer alle sine utlånsengasjement. Kundane blir klassifisert etter reint objektive kriterier som åtførd, inntening, tæring og sikkerheit. Klassifiseringa er ein integrert del av kredittprosessen og alle kundar blir kvar månad risikoklassifisert i banken sitt risikoklassifiseringssystem som blir drifta av SpareBank 1-alliansen. Systemet gir banken ein god oversikt over risikoen i utlånsporteføljen til ein kvar tid, og viser endringar i risikonivået over tid. Klassifiseringa blir vidare brukt som eit grunnlag for prioritering av ressursbruk, vurdering av framtidige tapsprognosar og val av satsingsområde. Prising av utlån og garantiar er knytt til risikoklassar gjennom banken si prisliste. Prislista er delt inn i intervall for pris i kvar risikoklasse.

	Brutto utlån		Garantiar		Trekkrettar		Individuelle nedskrivningar		Forventa årleg tap
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2014
Svært låg risiko	2 722 464	3 012 062	352 082	338 681	472 361	456 741	-	-	89
Låg risiko	878 999	650 925	89 539	107 918	38 049	35 585	-	-	112
Moderat risiko	1 794 830	1 322 594	114 360	151 935	85 236	91 620	-	-	1 805
Høg risiko	449 110	360 407	34 355	32 662	28 422	12 227	-	-	1 395
Svært høg risiko	593 146	447 074	40 406	36 474	4 045	5 090	-	-	6 805
Mislegjelde og nedskrive	106 188	136 530	1 365	193	203	556	15 052	13 803	2 594
Sum	6 544 737	5 929 592	632 107	667 863	628 316	601 819	15 052	13 803	12 800

Dei gruppevise nedskrivningane i SpareBank 1 Hallingdal Valdres utgjer per 31.12.13 totalt 28,5 mill. kroner samanlikna med 22,5 mill. kroner ved utgangen av 2012. Endringar i porteføljen blir overvåka gjennom året i banken sin risikorapport. Denne avstemminga skjer kvartalsvis og baserer seg på utrapportert migrering mellom risikoklassane. I 2013 har banken hatt ein samla utlånsvekst i balansen på 10,4 % med sterkast vekst innafør bedriftsmarknaden (21,3 %). Forventa framtidig tap byggjer på tal frå risikoklassifiseringssystemet. Banken ventar ein tapskostnad i 2014 på same nivå som i 2013. Forventa årleg tap for 2014 er budsjettert til 3,2 mill. kroner for privatmarknaden og 9,6 mill. kroner for bedriftsmarknaden med ei fordeling mellom risikoklassane som byggjer på forventa tapsprosent for kvar risikoklasse i risikoklassifiseringssystemet per 31.12.13.

	Brutto utlån		Garantiar		Trekkrettar	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Næringsliv						
Offentleg sektor	700	3 481	75	75	6 041	6 060
Primærnæring	300 737	282 935	46 342	48 881	48 387	46 114
Industri	76 152	72 047	15 619	13 467	5 581	3 955
Bygg, anlegg og kraft	624 159	422 773	111 314	114 516	87 696	40 094
Handel	89 458	91 174	26 265	33 259	29 844	22 709
Service og personleg tenesteyting	1 487 259	1 253 541	214 384	225 567	52 133	74 969
Sum næringsliv	2 578 465	2 125 951	413 999	435 765	229 682	193 900
Personkundar	3 966 272	3 803 641	218 108	232 098	398 634	407 919
Sum	6 544 737	5 929 592	632 107	667 863	628 316	601 819

	Mislegjaldne engasjement		Tapsutsette engasjement		Individuelle nedskrivningar	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Næringsliv						
Offentleg sektor	-	-	-	-	-	-
Primærnæring	3 618	7 241	-	-	-	-
Industri	508	955	611	87	100	147
Bygg, anlegg og kraft	17 396	14 365	-	709	2 601	4 600
Handel	2 403	7 115	-	-	-	187
Service og personleg tenesteyting	33 969	65 214	3 300	-	4 208	3 712
Sum næringsliv	57 894	94 890	3 911	796	6 909	8 646
Personkundar	47 568	27 590	883	2 948	8 143	5 157
Sum	105 462	122 480	4 794	3 744	15 052	13 803

Gruppevise nedskrivningar er ikkje fordelt på næring. Sjå kommentar ovanfor.

Note 3b: Tap på utlån

	2013	2012	2011	2010	2009
Individuelle nedskrivinger 01.01	13 803	27 553	21 097	9 135	7 305
+ korr. balanse 23.11.12, fusjon	-	1 925	-	-	-
Ny korr inngående balanse 01.01	13 803	29 478	21 097	9 135	7 305
- konstaterte tap med tidlegare nedskrivinger	-798	-10 613	-333	-191	-4 601
+ auka individuelle nedskrivinger	453	574	1 230	10 101	-
+ nye individuelle nedskrivinger	4 463	2 100	5 014	4 504	9 265
- tilbakeførte individuelle nedskrivinger	-1 644	-8 536	-23	-3 000	-1 000
+ amortiseringseffekt	-1 225	800	568	548	-1 834
Individuelle nedskrivinger 31.12	15 052	13 803	27 553	21 097	9 135
Gruppevise nedskrivinger 01.01	22 500	22 900	18 900	16 900	19 200
+ korr. balanse 23.11.12, fusjon	-	1 600	-	-	-
Ny korr inngående balanse 01.01	22 500	24 500	18 900	16 900	19 200
-/+ nedskrivinger i perioden	6 000	-2 000	4 000	2 000	-2 300
Gruppevise nedskrivinger 31.12	28 500	22 500	22 900	18 900	16 900
Avsetning på garantiar 01.01	-	-	-	-	-
-/+ nedskrivinger i perioden	400	-	-	-	-
Avsetning på garantiar 31.12	400	-	-	-	-
Endring i individuell nedskrivning	2 474	-16 475	5 888	11 413	3 664
Tapsført amortiseringseffekt	262	3 858	759	554	-967
Endring i gruppevis nedskrivning	6 000	-2 000	4 000	2 000	-2 300
Endring i nedskrivning på garantiar	400	-	-	-	-
Konstaterte tap med tidl. nedskrivning	798	10 613	333	191	4 600
Konstaterte tap utan tidl. nedskrivning	4 615	23 570	1 814	127	1 789
Inngang på tidlegare konstaterte tap	-3 573	-3 564	-1 704	-971	-125
Tapskostnad utlån / garantiar i perioden	10 976	16 002	11 090	13 314	6 661
Brutto misleghaldne engasjement	105 462	122 481	120 531	107 076	62 997
Individuelle nedskrivinger	-13 425	-12 603	-24 560	-20 889	-3 542
Sum netto misleghaldne engasjement	92 037	109 878	95 971	86 187	59 455
Tapsutsette engasjement	4 794	3 744	11 775	10 127	63 437
Individuelle nedskrivinger	-2 027	-1 200	-2 993	-208	-5 593
Sum netto tapsutsette engasjement	2 767	2 544	8 782	9 919	57 844

Resultatførte renter på utlån der det er gjennomført nedskrivning for tap utgjør kr 1.185.345,-.

Note 3c: Utlån fordelt etter næring og geografi

Fordeling av utlån til kundar	2013	2012	2011	2010	2009
Utlån til næringsliv	2 578 465	2 125 951	1 772 950	1 861 992	1 935 316
Utlån til personmarknad	3 966 272	3 803 641	3 335 606	3 083 965	2 931 963
Sum utlån til kundar	6 544 737	5 929 592	5 108 556	4 945 957	4 867 279
Utlån fordelt etter geografi					
Kjerneområde, Hallingdal og Valdres	4 737 888	4 210 484	3 152 056	3 113 474	3 142 847
Buskerud, øvrige	207 289	279 122	728 550	644 130	563 138
Oppland, øvrige	35 773	49 999	-	-	-
Oslo / Akershus	1 182 712	1 028 596	1 189 944	1 143 720	1 123 426
Andre	381 075	361 391	38 006	44 633	37 868
Sum	6 544 737	5 929 592	5 108 556	4 945 957	4 867 279

Note 3d: Aldersfordeling på forfalle, men ikkje nedskrivne utlån

Tabellen viser forfalte beløp på utlån og overtrekk på kreditt/innskot fordelt på antall dagar etter forfall som ikkje skuldast forsinkelsar i betalingsformidlinga. Heile utlånsengasjementet er inkludert når delar av eit engasjement er forfalle.

Tilsvarande er heile engasjement med nedskrivning helde utanom.

2013	1-3 mnd.	3-6 mnd.	6-12 mnd.	over 12 mnd.	Sum
Utlån og fordringar til kundar					
Personmarknad	28 156	19 589	11 712	5 682	65 139
Bedriftsmarknad	4 571	3 208	1 252	22 006	31 037
Sum misleghald	32 727	22 797	12 964	27 688	96 176
2012	1-3 mnd.	3-6 mnd.	6-12 mnd.	over 12 mnd.	Sum
Utlån og fordringar til kundar					
Personmarknad	20 485	12 022	7 406	11 686	51 599
Bedriftsmarknad	8 535	4 272	12 189	28 409	53 405
Sum misleghald	29 020	16 294	19 595	40 095	105 004

Note 3e: Verkeleg verdi utlån

Nedbetalingslån med fastrente	31.12.2013	31.12.2012
Bokført verdi	361 614	310 846
Marknadsverdi	365 158	306 590
Meir- /mindreverdi (-)	3 544	-4 256

Av fastrenteutlån på 361,6 mill. kroner er 276,8 mill. sikra med rentebytteavtaler.

Note 3f: Boligkreditt

Banken har per 31.12.2013 overført bustadlån for 1.557 mill. til SpareBank 1 Boligkreditt. Banken mottok for kvart lån ein provisjon som er lik differansen mellom kunderenta og SpareBank 1 Boligkreditt si finansieringsrente (avrekningsrente) med fråtrekk av administrasjonskostnader. Total provisjon frå SpareBank 1 Boligkreditt i 2013 var 19,1 mill. kroner.

Note 3g: Overtatte egedelar

	31.12.2013	31.12.2012
Gartneri	2 482	2 482
Tomtefelt for fritidsmarkedet	19 617	
	22 099	2 482

Banken har overtatt eit gartneri, mens tomtefeltet har bobestyrer abandonert tilbake til banken som er panthaver. Intensjonen er at banken skal avhende egedelane så raskt som mogeleg.

Note 4: Varige driftsmidlar – avskrivningar

Varige driftsmidlar er ført opp i balansen til anskaffelseskost med fråtrekk for ordinære lineære avskrivningar.

Det er nytta same avskrivningssats som tidlegare år.

	Maskiner inventar	Bygningar tomter	Påkost leigde lokal	Sum morbank	Maskiner inventar konsern	Bygningar inkl tomt konsern	Påkost leigde lokal konsern	Sum konsern	Goodwill
Anskaffelseskost									
per 01.01	30 752	9 828	9 377	49 957	41 872	109 910	5 893	157 675	44 876
- avgang i året	84	6 388	-	6 472	881	-	-	881	-
+ tilgang i året	1 152	46	481	1 679	3 489	14 170	1 068	18 727	-
Anskaffelseskost									
per 31.12	31 820	3 486	9 858	45 164	44 480	124 080	6 961	175 521	44 876
Samla ordinære									
avskrivningar 31.12	25 698	71	3 562	29 331	34 648	22 260	626	57 534	21 386
Ordinær bokført									
verdi per 31.12	6 122	3 415	6 296	15 833	9 832	101 820	6 335	117 987	23 490
Årets ordinære avskrivningar	2 356	53	1 100	3 509	3 436	4 275	1 138	8 849	6 374
Ordinær avskrivningssats	10-30 %	0-4 %	0		10-30 %	0-4 %	0		0

Banken sin funksjonærbustad er i sin heilskap leigd ut. Totale leigeinntekter frå eksterne leigetakarar for bustaden i 2013 utgjer kr 101.540. Lokaler i bankbygget på Heggenes er leigd ut, leigeinntekter for 1 kvartal 2013 (før sal til SpareBank 1 ValHall Eigedomsutvikling AS), utgjer kr 55.002,-.

Note 5: Garantiar og andre betinga forpliktingar

Banken sitt garantiansvar per 31.12 fordeler seg slik:	2013	2012
Lånegarantiar/valutalånegarantiar	522 994	524 482
Betalingsgarantiar	33 227	37 132
Kontraktsgarantiar	27 095	36 528
Skattegarantiar	2 640	4 140
Anna garantiansvar	46 153	57 585
Totalt garantiansvar	632 109	659 867

Pantstillelsar

Obligasjonar pålydande kr 187,9 mill. er pantstilt for låneadgang i Norges Bank.

Bankenes Sikringsfond

Lov om sikringsordningar for bankar og offentleg administrasjon mv. av finansinstitusjonar pålegg alle sparebankar å vera medlem av Bankenes Sikringsfond. Fondet pliktar å dekkje tap som ein innskytar får på innskot i ein medlemsinstitusjon. Dersom ein innskytar har innskot som samla overstig kr 2 mill, pliktar ikkje fondet å dekkje tap på den delen av samla innskot som overstig dette beløpet.

	2013	2012
Avgift	3 912	-

Note 6: Prinsipp for periodisering av provisjon, gebyr m.v.

Gebyr og provisjon blir tatt inn i resultatrekneskapen etter kvart som desse blir tent opp som inntekter eller kjem på som kostnader.

Etableringsgebyr blir periodisert i den utstrekning dei overstig kostnader i tilknytning til etablering av det enkelte utlån og Finanstilsynet sine beløpsgrenser. Det er ikkje periodisert gebyr eller provisjon ved utgangen av året.

Fordeling av opptente andre provisjonar og gebyr:	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
	2013	2013	2012	2012
Betalingsformidling	19 390	19 390	15 410	15 410
Verdipapirhandel	1 802	1 802	1 395	1 395
Forsikring	11 371	11 371	10 274	10 274
Kredittformidling	28 104	28 104	16 401	16 401
Øvrige gebyr	412	412	355	355
Sum andre provisjonar og gebyr	61 079	61 079	43 835	43 835

Note 7: Andre driftskostnader

	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
	2013	2013	2012	2012
Andre utgifter eigen verdipapirportefølje	783	783	732	732
Andre tap	108	471	565	898
Revisjonshonorar	1 073	1 407	857	1 178
Repr. / vedlikehald / service av maskiner	1 754	6 767	1 842	4 118
Utgiftsførte maskiner / inventar	441	665	437	613
Husleige	9 670	1 817	9 451	1 851
Andre konsulenttenester/fusjonskostnader	1 772	2 629	19 947	21 348
Forsikringar	191	530	141	438
Driftsutgifter leide lokaler	2 829	3 416	2 539	3 389
Kostnader vedr eigedomsoppdrag	-	1 139	-	1 001
Diverse	2 039	8 606	1 528	7 088
Sum andre driftskostnader	20 660	28 230	38 039	42 654

Note 8a: Tillitsvalte og tilsette

Banken skal etter Forskrift om godtgjerse i finansinstitusjoner m.v. § 3 andre ledd offentliggjere informasjon om foretaket si ordning for godtgjersler, herunder informasjon om hovudprinsippa for fastsetting av godtgjerse, kriterier for fastsetting av eventuell variabel godtgjerse, samt kvantitativ informasjon om godtgjerse til leiande tilsette.

Den totale økonomiske godtgjerla for tilsette i bankverksemda består av tre komponentar;

1. Fastløn + overtidsbetaling - hovudkomponenten i godtgjerla - som følgjer av kompetansekrav til stillinga og individuell lønsutvikling basert på leiaren si vurdering av kompetanse(utvikling), prestasjonar og måloppnåing.
2. Den andre delen består av pensjonsordningar, forsikringar og andre faste ytingar.
3. Den tredje delen består av en variabel godtgjerse, etter bonusordninga til banken.

Det første punktet er hjemla i bedriftsavtala. Den faste lønna blir vurdert årleg i ein fast prosess for individuelle lønsjusteringar i tillegg til de generelle tillegg som følgjer av sentrale forhandlingar.

Alle tilsette med minimum 20 % stillingsbrøk er omfatta av banken si tenestepensjonsordning, jf note 9. Banken har ei lukka ytelsespensjonsordning. Nytilsette fom 01.01.2008 inngår i ei innskotspensjonsordning. Tenestepensjonsordninga er innretta slik at det målet er same pensjon i prosent av løn uavhengig av den enkelte tilsette sitt lønsnivå. Adm. banksjef har som dei andre tilsette ei avtale om pensjonsordning. I tillegg sikrar banken at han får utbetalt 70 % av lønna i pensjon under føresetnad av at han er tilsett i banken ved oppnådd pensjonsalder.

I henhold til forskrifta om godtgjerse skal samle godtgjerse for identifisert personell vera balansert og den faste godtgjerla skal vera tilstrekkeleg høg til at utbetaling av variabel godtgjerse kan unnlatas. Alle tilsette i bankverksemda inngår i felles bonusordning. Denne ordninga er vurdert å kome inn under unntaksvgjerla, som er tatt inn i veiledningen til forskrifta. Maksimal bonus er 1 gjennomsnittleg månadsløn i banken. Faktisk utbetaling har normalt ligge mellom 40 %-70 % av oppnåeleg bonus. Målekriteria blir fastsatt årleg og avstemt kvart kvartal. I 2013 er det utbetalt bonus.

Det eksisterer ikkje nokon etterlønsavtaler for leiande tilsette i konsernet. Adm. banksjef og banksjef fellestenester kan fråtre ved 62 år. Avtalene er aktuarberekna. Administrasjonen skal etter forskrifta minst årleg utarbeide ein skriftleg rapport om korleis ordninga for godtgjersler i selskapet blir praktisert. Rapporten vil bli lagt fram for kompensasjonsutvalet og selskapet sitt styre. Kompensasjonsutvalet består av leiar i styret og to styremedlemmer.

Styret legg til grunn følgjande retningslinjer for godtgjerse til leiande tilsette i 2014:

- Tillitsvalgte blir honorert etter satsar fastsett av forstanderskapet / generalforsamlinga.
- Godtgjerse for adm. banksjef blir fastsatt av styret.
- Godtgjerse for andre leiande tilsette blir fastsett av adm. banksjef etter drøftingar med kompensasjonsutvalet nedsett av styret.
- Fastløn med overtidsbetaling utgjør hovudkomponenten i godtgjerla.
Adm. banksjef og enkelte leiande stillingar mottek ikkje overtidsbetaling.
- Bonusordning i morselskapet blir vidareført basert på gjeldande modell der alle tilsette inngår, og maks bonus er gjennomsnittleg månadsløn i morselskapet.

Antal tilsette per 31.12:

Det er 95 tilsette i morbanken, dette utgjør 84 faktiske årsverk. Det er 178 tilsette i konsernet, som utgjør 156 årsverk.

	Samla godtgjerse	Samla lån	Samla garantiar
Tilsette i konsernet:		244 381	19 015
Sum medlemmer av styret:	1 175	8 412	752
Sum nærstående til medlemmer av styret:		19 292	9 768
Sum kontrollkomiteen:	232	82	1 690
Sum forstanderskapet:	152	17 148	1 450

Rentesubsidiering grunna rentevilkår under normale marknadsvilkår utgjør kr 2.276.010. Banken har god tryggleik og alle lån er godkjent av kontrollkomiteen. Subsidiiekostnadane er ikkje bokført i rekneskapen, men påverkar banken sin rentenetto.

Spesifisert på medlemmer	Løn/ godtgjerle/ andre fordelar	Endring i pensjons- rettigheitar	Innbetaling innskots- pensjon	Lån	Garantiar	Rentesats	Avdragsplan
Leiarar:							
Knut Oscar Fleten (adm. banksjef)	1 823	143					
- Lån 1				1 930		2,65	Flexilån
- Lån 2				752		4,05	18 år
- Lån 3				1 563		4,05	25 år
Arne Wangensteen	909		58	1 070			
Erling Hagen	773	69		1 192			
Ann Karin Opheim	801	44		1 483			
Hallgeir Mythe	854	70		1 648			
Jostein Sørbøen	860	82		562			
Øystein Walle	854	37		4 226			
Stian Rygg	922		56	4 511			
Styret:							
Kjell Vidar Bergo (formann)	278						
- Lån 1				751		4,15	Flexilån
- Lån 2				1 088		4,55	Flexilån
Åge Sandsengen (nestformann)	99			2 741			
Odd Holde	103			1 429			
Sissel Bjørøen	128			-			
Tore Østlund	99			217			
Kristin Ourom	206			-			
Vidar Isungset	661	56		1 394	752		
Claes-Christian Poulsen (møtande vararepr.)	547		23	792			
Kontrollkomite:							
Stein Arne Vedde	105			-	1 690		
Botolv Berg Bråtalen	63			-			
Sveinung Halbjørhus	63			82			
Forstanderskap – Innskytarvalte:							
Ove S. Skaret (formann)	50			419			
Botolv Berg Bråtalen	6			-			
Atle Strandos	6			3 149			
Gunn Eidhamar				-			
Margunn Berget Kristiansen	13			82			
Forstanderskap – Kommunevalte:							
Dagfinn Ystad				-			
Bjørn Søgner	3			331			
Håvard Venås	3			-			
Tor Skattebo	8			-			
Frå stiftelsane Øystre Slidre og Hallingdal:							
Arnstein Alund	5			-			
Berit Aspaas Müller	3			-			
Torleif Bjella	3			-			
Tove Eggen Lien				614			
Torhild Helling Bergaplass	3			732			
Kjell Erik Skølt	6			-			
Kjersti Lilleslett	6			1 601			
Rune Cederløf	6			-			
Endre Ulsaker	3			638			
Ingunn Stræte Lie	3			828			
Tilsette:							
Ann Kristin J. Bakkene	501	50		1 678			
Ellen Intelhus	478	19		893	700		
Kristin Bakke Haugen	528	50		1 411	750		
Knut Sandåker	560	70		540			
Ellen M. Mythe	589		27	4 232			
Morten Haugseth	826		28	-			

Note 8b: Ekstern revisjon

	Morbank	Konsern
Lovpålagt revisjon	405	613
Andre attestasjonsoppgåver	25	56
Andre tenester utanfor revisjon	429	501
Mva	214	237
Sum	1 073	1 407

Det er avsett kostnader vedrørende årsrevisjonen for 2013.

Note 9: Pensjonsforpliktingar

Banken har ei pensjonsordning for dei tilsette. Fleire av dei tilsette er knytt til ein innskotspensjon, medan 53 av dei tilsette og 21 pensjonistar er knytt til ein ytelsesordning i morbank, også overfor 9 tilsette og 5 pensjonist i dotterselskap.

Dei tilsette som er knytt til ytelsesordningen har rett til bestemte framtidige pensjonsytningar (yttingsplanar). Ordninga blir administrert gjennom ei kollektiv pensjonsforsikring. Noverdien av opparbeid framtidige forpliktingar blir berekna. Ved verdsetting av pensjonsmidlane blir estimert verdi ved rekneskapsavslutninga nytta. Netto pensjonsmidlar/forpliktingar blir balanseført. Banken sine tilsette har ei generell avtale om førtidspensjonering frå fylte 62 år (AFP).

Samansetning av periodens pensjonskostnad	Morbank 2013	Konsern 2013	Morbank 2012	Konsern 2012
No-verdi av årets pensjonsopptening (inkl. agø)	3 568	3 865	2 424	2 896
Rentekostnad av påløpte pensjonsforpliktingar	2 303	2 452	1 867	2 055
Forventa avkastning på pensjonsmidlar	-1 609	-1 766	-1 353	-1 563
Aktuarielt tap	120	144	-382	-447
AFP-kostnad i dotterselskaper	-	70	-	169
Innskotspensjon	1 003	2 262	755	1 942
Pensjonskostnad i resultatrekneskaper	5 385	7 027	3 311	5 052
Estimert pensjonsforplikting inkl. forventa lønsauke	64 288	69 348	46 751	50 297
Estimert verdi av pensjonsmidlar	-50 073	-54 819	-44 210	-48 223
Usikret pensjonsavtaler	16 725	16 765	11 318	11 519
Ikkje resultatført aktuarielt tap	-21 848	-23 244	-5 221	-5 283
Balanseført netto pensjonsforpl. inkl. arbeidsgivaravg.	9 092	8 050	8 638	8 310
Overdekning kollektiv ordning	-2 493	-3 610	-5 752	-6 281
Underdekning kollektiv ordning	9 785	9 785	3 072	3 072
Underdekning usikra ordning	1 800	1 875	11 318	11 519
Sum	9 092	8 050	8 638	8 310

Ved utrekning er følgjande føresetnad lagt til grunn:

Det er lagt til grunn ein avgangsfrekvens på 5,5 % opptil 50 år og 0 % for 51-åringar og eldre. I gjennomsnitt gir dette ein avgangsfrekvens på 2-3 % for heile arbeidsstokken. Ved utrekning av AFP er det rekna med at 8 % av dei tilsette fråtrer ved 62 år.

	2013	2012
Diskonteringsrente	4,10 %	4,20 %
Lønsregulering	3,75 %	3,25 %
Regulering av løpande pensjonar	0,85 %	0,00 %
Regulering av grunnbeløpet i folketrygda	3,50 %	3,00 %
Forventa avkastning av pensjonsmidlar	4,40 %	3,60 %

Note 10: Finansiell risikokommentar

Renterisiko

Ved ei endring i marknadsrenta kan ikkje SpareBank 1 Hallingdal Valdres parallelt gjennomføre renteendringar for alle balansepostar, dersom desse har rentebindingstid. Ei endring av marknadsrenta vil derfor gi ein auke eller reduksjon av rentenettoen. Postar med rentebinding på utlån til kundar utgjer kr 361 mill. Banken har 5 swapkontrakter som rentesikrar kr 277 mill. Banken har fastrenteinnskot per kr 87 mill , som ikkje er rentesikret.

Renteendringstidspunkt for eigedels- og gjeldspostar:	SUM	Postar utan renteeksp.	Inntil 1 md.	1 md. til 3 md.	3 md. til 1 år	1-5 år	Over 5 år
Kontantar og fordringar på sentralbankar	77 975	24 151	53 824	-	-	-	-
Innskot i andre finansinstitusjonar	79 161	-	79 161	-	-	-	-
Brutto utlån til kundar	6 544 737	6 183 123	1 795	7 400	54 786	199 182	98 451
- nedskrivningar	-43 552	-43 552	-	-	-	-	-
Overtatte eigedelar	22 099	22 099	-	-	-	-	-
Sertifikat, obligasj. o.a.renteb.verdipapir	359 014	-	-	359 014	-	-	-
Aksjar, aksjefond og grunnfondsbevis	323 115	323 115	-	-	-	-	-
Andre eigedelar	85 466	82 466	3 000	-	-	-	-
Sum eigedelar	7 448 015	6 591 402	137 780	366 414	54 786	199 182	98 451
Innskot frå andre finansinstitusjonar	100 000	-	-	100 000	-	-	-
Innskot frå kundar	4 745 742	4 658 824	-	63 155	23 763	-	-
Gjeld stifta ved utsteding av verdipapir	1 559 053	-	-	1 459 053	100 000	-	-
Anna gjeld	86 004	86 004	-	-	-	-	-
Eigenkapital	957 216	957 216	-	-	-	-	-
Sum gjeld og eigenkapital	7 448 015	5 702 044	-	1 622 208	123 763	-	-
Postar utanom balansen:							
Ikkje balanseførte finansielle instrument					30 000	166 750	80 000
Netto renteeksponering på balansen		889 358	137 780	-1 255 794	-38 977	365 932	178 451

Valutarisiko

Banken har eigen valutabehaldning på kr 0,5 mill.. Banken har ikkje nokon annan valutarisiko.

Note 11: Likviditetsrisiko

Så lenge banken sine lånekundar ynskjer langsiktig finansiering, og banken sine innskotskundar i praksis på veldig kort varsel kan disponere sine innskot, har banken overtatt ein likviditetsrisiko. I tillegg er SpareBank 1 Hallingdal Valdres avhengig av å finansiere differansen mellom innskot frå kundar og utlån til kundar.

Restløpetid på følgjande eigedels- og gjeldspostar:

	SUM	Utan løpetid	Inntil 1 md.	1 md. til 3 md.	3 md. til 1 år	1-5 år	Over 5 år	Avkast- ning
Kontantar og fordringar på sentralbankar	77 975	24 151	53 824	-	-	-	-	1,03 %
Innskot i andre finansinstitusjonar	79 161	-	79 161	-	-	-	-	1,58 %
Brutto utlån til kundar	6 544 737	1 571 661	19 707	47 022	253 335	943 934	3 709 078	4,59 %
- nedskrivningar	-43 552	-43 552	-	-	-	-	-	-
Overtatte eigedelar	22 099	22 099	-	-	-	-	-	-
Sertifikat, obligasj. o.a.renteb.verdipapir	359 014	-	-	-	11 956	314 084	32 974	2,36 %
Aksjar, aksjefond og grunnfondsbevis	323 115	-	180 495	-	-	-	142 620	-
Andre eigedelar med restløpetid	30 974	-	27 974	-	3 000	-	-	-
Andre eigedelar utan restløpetid	54 492	54 492	-	-	-	-	-	-
Sum eigedelar	7 448 015	1 628 851	361 161	47 022	268 291	1 258 018	3 884 672	
Innskot frå andre finansinstitusjonar	100 000	-	-	100 000	-	-	-	-
Innskot frå kundar	4 745 742	4 745 742	-	-	-	-	-	1,83 %
Gjeld stifta ved utsteding av verdipapir	1 559 052	-	-	-	209 052	1 350 000	-	3,02 %
Anna gjeld	86 005	86 005	-	-	-	-	-	-
Eigenkapital	957 216	957 216	-	-	-	-	-	-
Sum gjeld og eigenkapital	7 448 015	5 788 963	-	100 000	209 052	1 350 000	-	
Netto likviditetseksponering		-4 160 112	361 161	-52 978	59 239	-91 982	3 884 672	

Note 12: Finansielle derivat

Renterelaterte derivat – Sikringsavtaler

Banken har inngått rentebytteavtaler (renteswapper) for å redusere bankens eksponering overfor svvingar i rente/avkastning på postar innanfor balansen. Avtalene er reine sikringsforretningar. Rentebytteavtaler medfører ein avtale om bytte av rentevilkår for eit avtalt beløp over ein avtalt periode. Renteavtalene er vurdert i samanheng med den sikra post. Inntekter eller kostnader frå desse avtalene blir resultatført i samsvar med dei postane dei sikrar.

	Løpetid	Nominell verdi	Marknadsverdi	Fastrente
Renteswapper				
	23.08.2005–23.08.2015	16 750	-574	3,98
	15.02.2010–15.06.2014	30 000	-311	3,87
	13.03.2012–15.06.2015	75 000	-2 246	2,78
	13.03.2012–15.06.2016	75 000	-1 056	2,98
	26.09.2013–15.12.2020	80 000	-1 330	3,05

Note 13: Gjeld

Gjeld stifta ved utsteding av verdipapir	Forfall	Volum	Gj.rente 2013	Berekningsrente
Sertifikatlån NO0010697683	Des 2014	100 000	2,10 %	*)
Per underkurs sertifikatlån		-36		
Obligasjonslån NO0010592819	Juni 2014	107 000	2,84 %	*)
Obligasjonslån NO0010585094	Sept 2015	275 000	2,87 %	*)
Obligasjonslån NO0010683790	Juni 2016	200 000	2,51 %	*)
Obligasjonslån NO0010662349	Okt 2016	275 000	2,94 %	*)
Obligasjonslån NO0010683808	Juni 2017	300 000	2,61 %	*)
Obligasjonslån NO0010670821	Jan 2018	300 000	2,85 %	*)
Per overkurs obligasjonslån		2 089		
Sum verdipapirgjeld		1 559 053		
Gjeld til kredittinstitusjonar				
Kredittforeningen for Sparebanker	Feb 2014	100 000	2,68 %	*)
Sum gjeld til kredittinstitusjonar		100 000		

*) 3 md nibor + margin

Note 14a: Opplysningar om grunnlaget for utrekning av betalbare skattar

	Morbank 2013	Morbank 2012
Resultat før skattekostnad	82 564	28 344
Permanente forskjellar	8 397	6 376
Skattemessig res. frå Øystre Slidre 01.01–23.11.12	–	5 988
Årets endring i midlertidige forskjellar	-1 635	35
Konsernbidrag	-9 220	–
Skattefrie inntekter/kostnader aksjar/grunnfondsbevis	-14 435	-15 922
Grunnlag for utrekning av inntektsskatt	65 671	24 821
Utrekna inntektsskatt	18 357	6 950
Utrekna formueskatt	393	1 300
Betalbare skattar i balansen	18 750	8 250
For mykje avsett skatt i fjor	-1 909	-1 527
Kostnadsført i Øystre Slidre før fusjon	–	-1 676
Endring utsett skatt	4 020	303
Skattekostnad i resultatrekneskapen	20 861	5 350

Note 14b: Utsett skatt

	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
	2013	2013	2012	2012
Skatteaukande skilnader				
Overdekning pensjonsordning	2 493	3 064	5 752	6 281
Gevinst- og tapskonto	55	827	69	1 016
Driftsmidler	-	17 638	-	8 110
Sum	2 548	21 529	5 821	15 407
Skattereduserande skilnader				
Driftsmidler	600	7 510	2 703	3 240
Pensjonsforplikting	11 585	11 585	14 391	14 591
Framførbart underskot	-	-	-	2 073
Andre forpliktingar	-	215	-	35
Fordringar	-	465	-	570
Sum	12 185	19 775	17 094	20 509
Netto skattereduserande skilnader	-9 637	1 754	-11 273	-5 102
Utsett skatt 27 % (- utsett skattefordel) av netto skattereduserande skilnader.	-2 602	474	-3 156	-1 428

Note 15: Kapitaldekning

Kravet til kapitaldekning er at den ansvarlege kapital skal utgjere minst 8 % av beregningsgrunnlaget for kreditt - motparts- og forringelsesrisiko, samt 15 % av grunnlaget for operasjonell risiko.

Ansvarleg kapital	Morbank 2013		Morbank 2012	
Kjernekapital:				
Egenkapitalbevis	805 700		805 700	
Overkursfond	11 581		11 581	
Utjevningsfond	44 614		3 677	
Sparebanken sitt fond/Grunnfond	82 406		77 069	
Andre fond	12 915		13 887	
- Overfinansiering pensjonsforplikting (73 %)	-1 819		-4 141	
- Utsett skattefordel/goodwill	-2 602		-3 156	
Sum ansvarleg kapital	952 795		904 617	
- Bokf. ansv. lånekap. i andre finansinst. frådrag i h.h.t. § 7f	-5 927		-351	
Tellande ansvarleg kapital	946 868		904 266	
Grunnlag kapitalkrav	Bereknings-	8 %	Bereknings-	8 %
Kredittrisiko:	grunnlag	kapitalkrav	grunnlag	kapitalkrav
Lokale og regionale myndigheiter	149	12	1 707	137
Institusjonar	48 351	3 868	25 357	2 029
Føretak	1 652 399	132 192	920 395	73 632
Massemarkedsengasjement	783 069	62 646	2 774 977	221 998
Pantsikkerheit i bustad og fritidseiendommar	2 053 073	164 246	919 740	73 579
Forfalte engasjement	110 662	8 853	140 729	11 258
Andelar i verdipapirfond	31 549	2 524	16 406	1 312
Obligsjoner med fortrinn	19 100	1 528	17 082	1 367
Øvrige engasjement	394 037	31 523	350 451	28 036
Sum kredittrisiko	5 092 389	407 391	5 166 844	413 348
Operasjonell risiko (15 % kapitalkrav)	153 025	22 954	146 480	21 972
Frådrag i berekningsgrunnlaget	-28 900	-2 312	-22 500	-1 800
Frådrag ansvarleg kapital i andre kred. Inst	-5 927	-474	-357	-29
Samla kapitalkrav	5 210 587	427 559	5 290 824	433 520
Kapitaldekning morbank %	17,72		16,69	

Ansvarleg kapital	Konsern 2013		Konsern 2012	
Kjernekapital:				
Egenkapitalbevis	805 700		805 700	
Overkursfond	11 581		11 581	
Utjevningfond	44 614		3 677	
Sparebanken sitt fond/Grunnfond	94 145		77 069	
Andre fond	71 334		72 296	
- Overfinansiering pensjonsforpliktning (73 %)	-2 635		-4 522	
- Utsett skattefordel/goodwill	-27 976		-35 100	
Sum ansvarleg kapital	996 763		930 701	
- Bokf. ansv. lånekap. i andre finansinst. frådrag i h.h.t. § 7f	-		-351	
- Pålegg om kap.dekn.reserve	-92 986		-91 465	
Tellande ansvarleg kapital	903 777		838 885	
Grunnlag kapitalkrav	Bereknings-	8 %	Bereknings-	8 %
Kreditrisiko:	grunnlag	kapitalkrav	grunnlag	kapitalkrav
Lokale og regionale myndigheiter	149	12	1 707	137
Institusjonar	47 986	3 839	25 552	2 044
Føretak	1 558 399	124 672	831 727	66 538
Massemarkedsengasjement	783 069	62 646	2 774 977	221 998
Pantsikkerheit i bustad og fritidseigedomar	2 053 073	164 246	919 740	73 579
Forfalte engasjement	110 662	8 853	140 729	11 258
Andelar i verdipapirfond	31 549	2 524	16 406	1 312
Obligasjonar med fortrinn	19 100	1 528	17 082	1 367
Øvrige engasjement	595 363	47 629	477 483	38 199
Sum kreditrisiko	5 199 350	415 948	5 205 403	416 432
Operasjonell risiko (15 % kapitalkrav)	183 312	27 497	163 974	24 596
Frådrag i berekningsgrunnlaget	-121 886	-9 751	-114 316	-9 145
Samla kapitalkrav	5 260 776	433 694	5 255 061	431 883
Kapitaldekning konsern %	16,67		15,54	

11. Erklæring frå styret og dagleg leiar

(Jf. lov om verdipapirhandel § 5-6)

Styret og dagleg leiar har i dag handsama og godkjent årsmelding og årsrekneskap for SpareBank 1 Hallingdal Valdres, konsern og morselskap, for kalenderåret 2013 og per 31.12.13.

Rekneskapen er avlagt i samsvar med norske opplysningskrav som følgjer av rekneskapslova, og som skal nyttast per 31.12.13. Det ligg ikkje føre transaksjonar gjennomført av nærstående som har hatt vesentleg innverknad på verksemda si stilling eller resultat i løpet av rapporteringsperioden.

- Me stadfester at årsrekneskapen og årsmeldinga etter vår beste overtyding er utarbeidd i samsvar med gjeldande rekneskapsstandardar og at opplysningane i rekneskapen gir eit rettvisebilde av banken og konsernet sine eigdeilar, gjeld, finansielle stilling og resultat som heilheit.
- Me stadfester at årsmeldinga gir ein rettvise oversikt over utviklinga, resultatet og stillinga til banken og konsernet, saman med ei skildring av dei mest sentrale risiko- og usikkerheitsfaktorar føretaket står overfor.

Hallingdal, 31. desember 2013 / 10. februar 2014

Kjell Vidar Bergo (sign.) Åge Sandseggen (sign.) Sissel Bjørøen (sign.)
styreformann nestformann

Odd Holde (sign.) Tore Østlund (sign.) Kristin Ourom (sign.)

Vidar Isungset (sign.) Knut Oscar Fleten (sign.)
adm. banksjef

Til forstanderskapet i SpareBank 1 Hallingdal Valdres

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for SpareBank 1 Hallingdal Valdres som består av selskapsregnskap, som viser et overskudd på kr 61.703.614, og konsernregnskap, som viser et overskudd på kr 72.160.000. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og av en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og administrerende banksjefs ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende banksjef er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for sparebankens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av sparebankens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av sparebanken og konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres' finansielle stilling per 31. desember 2013 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, redegjørelse om foretaksstyring og samfunnsansvar, forutsetningen om fortsatt drift, samt forslaget til anvendelse av overskuddet, er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av sparebankens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Gjøvik, den 10. februar 2014
Deloitte AS

Bård Mamelund
statsautorisert revisor

Til forstanderskapet i SpareBank 1 Hallingdal Valdres

ÅRSMELDING FRA KONTROLLKOMITEEN FOR 2013

Kontrollkomiteen har hatt 6 møter i 2013 der revisor har deltatt i 1 møte.

Komiteen har vurdert de sikkerheter og garantier som er stillet for bankens utlån. Periodiske regnskapsrapporter er gjennomgått, og engasjementer som ikke har utviklet seg normalt er vurdert.

Det er videre gjennomført møte med forstanderskapets leder og styrets leder.

Vedrørende årsoppgjøret viser kontrollkomiteen til revisors beretning av 10. februar 2014 og slutter seg til hans uttalelser om det fremlagte regnskap.

Kontrollkomiteen har ført tilsyn med at bankens virksomhet er drevet i samsvar med dens vedtekter, Sparebanklovens bestemmelser, forstanderskapets vedtak og andre bestemmelser som banken har plikt til å rette seg etter.

Komiteen har gjennomgått styrets protokoller og foretatt de undersøkelser som Sparebankloven og Kontrollkomiteens instruks bestemmer.

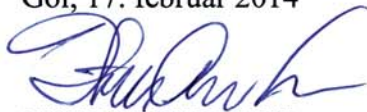
Komiteen har et godt samarbeid med revisjonen. Kontrollkomiteen har gjennomgått styrets årsberetning, resultatregnskap og balanse uten at dette gir grunn for noen bemerkninger.

Det er spesielt kontrollert at bankens virkemidler og garantistillelser ikke er disponert i strid med Sparebanklovens § 24 og Finansieringsvirksomhetsloven § 2-10 og § 2-15.

For årsregnskapsvurderingen er regnskapslovens bestemmelser fulgt, og de påbudte noter og opplysninger foreligger.

Kontrollkomiteen anbefaler derfor at resultatregnskapet og balansen fastsettes som bankens regnskap for 2013.

Gol, 17. februar 2014

Stein Arne Vedde

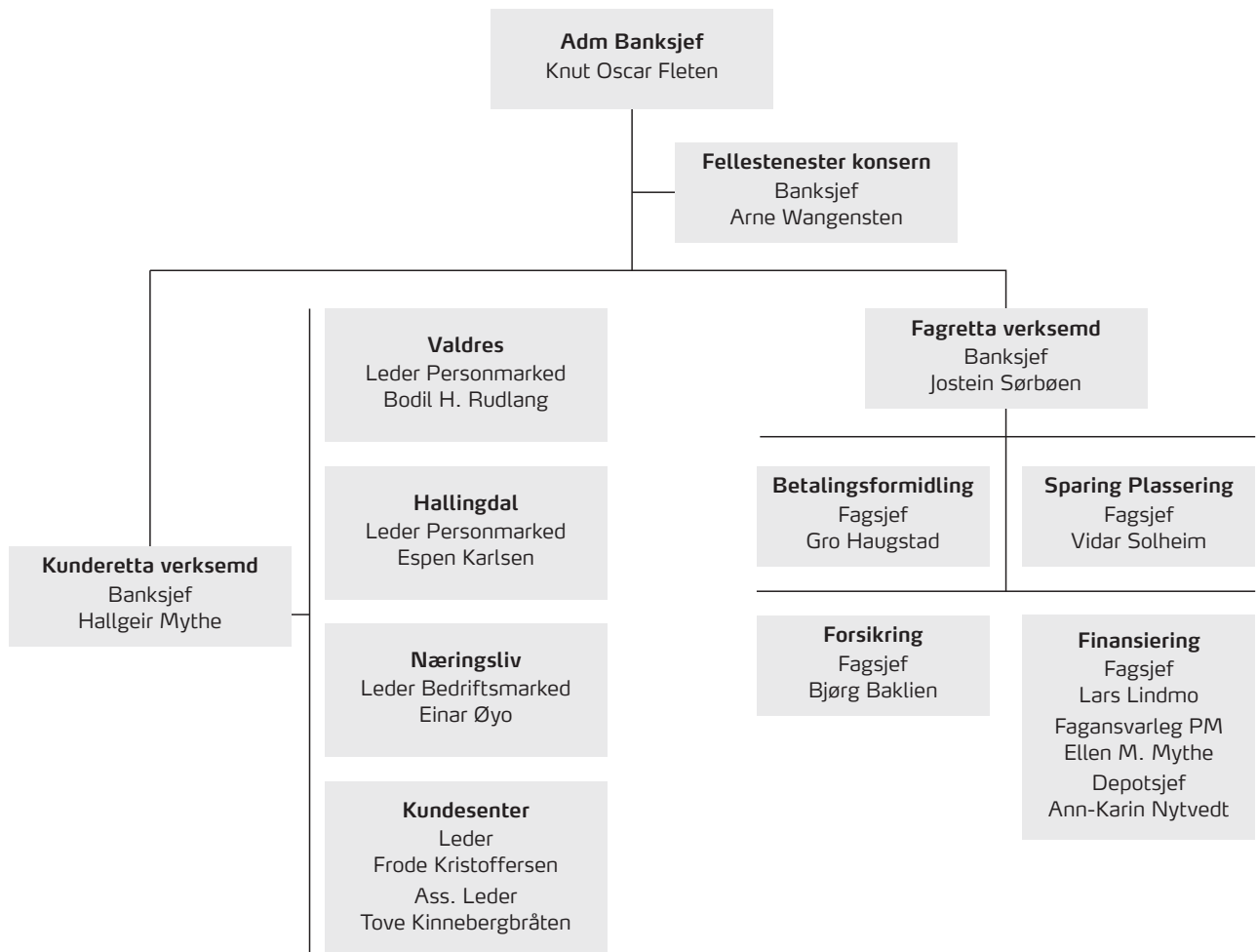
Sveinung Halbjørhus

Botolv Berg Bråtalen

ANNA INFORMASJON

14. Hovudorganisasjon

15. Presentasjon av styret

Presentasjon av styret per 31.12.2013

Kjell Vidar Bergo, styreleiar

Født 1950. Har utdanning i samfunnsfag og økonomi frå Universitetet i Bergen. Er i dag dagleg leiar i Hallingdølen. Har vore styremedlem sidan 1995, nestleiar 1999-2006 og styreleiar sidan 2006 i SpareBank 1 Hallingdal. Bur i Ål.

Vidar Isungset

Født 1959. Har utdanning frå vidaregåande skule. Arbeider som autorisert finansiell rådgjevar i SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Har vore styremedlem i 15 år i tidlegare SpareBank 1 Hallingdal. Bur i Ål.

Odd Holde

Født 1949. Utdanna siviløkonom. Arbeider som prosjektleiar/konsulent. Har 30-års erfaring frå reiselivet i Hemsedal. Styremedlem frå 2012. Bur i Hemsedal.

Kristin Ourom

Født 1971. Har juridisk embetseksamen frå Universitetet i Oslo i 1996. Advokatbevilgning frå 1998. Arbeider som senioradvokat i Kvale Advokatfirma DA med bank og finans, energirett, fast eigedom og selskapsrett. Har vore styremedlem sidan 2010. Medlem av revisjonsutvalet frå 2011. Bur i Oslo.

Tore Østlund

Født 1958. Utdanning frå vidaregåande skule med svennebrev og mesterbrev som tømmer. Arbeider som rådgjevar i byggesaker i Øystre Slidre kommune. Driv eige byggmeisterfirma. Medlem i styret i Øystre Slidre Sparebank og SpareBank 1 Hallingdal Valdres sidan 2010. Bur i Øystre Slidre.

Åge Sandsengen

Født 1963. Befalsutdanning frå Forsvaret, skatterevisor og registrert revisor. Arbeider som revisjonssjef i Kommunerevisjon IKS. Medlem i styret i Øystre Slidre Sparebank og SpareBank 1 Hallingdal Valdres sidan 2010. Bur i Øystre Slidre.

Sissel Bjørøen

Født 1963. Er utdanna autorisert regnskapsfører og arbeider som det. Har vore medlem i styret i SpareBank 1 Hallingdal i 2006. Bur i Gol.

16. Forstandarskap, kontrollkomite og revisjon

Forstandarskapet:

Innskytervalde

Ål: Botolv Berg Bråtalen
Gol: Atle Strandos
Hemsedal: Gunn Eidhamar
«Fritt»: Margunn Berget Kristiansen
Øystre Slidre: Ove Skaret

Varamedlemmer

Ål: Inger Elise Kaslegard
Gol: Per Egil Rese
Hemsedal: Per Magnar Tømmervold
Øystre Slidre: Gunvor Hegge

Kommunevalde

Ål: Dagfinn Ystad
Gol: Bjørn Søggen
Hemsedal: Håvard Venås
Øystre Slidre: Tor Skattebo

Varamedlemmer

Ål: Frøydis Stoveland Dekko
Gol: Kari Jegleim
Hemsedal: Iren Halbjørhus
Øystre Slidre: Ragnhild Bakken

Frå Stiftelsane

Øystre Slidre og Hallingdal

Arnstein Alund
Berit Aspaas Müller
Torleif Bjella
Tove Eggen Lien
Torhild Helling Bergaplass
Kjell Erik Skølt
Kjersti Lilleslett
Rune Cederløf
Endre Ulsaker
Ingunn Stræte Lie

Varamedlemmer:

Jan Kristian Dalen
Janniche Ulrichsen
Christoffer Norhaug
Sigurd Tunestveit

Funksjonærvalgte

Ann Kristin J. Bakkene
Ellen Intelhus
Kristin Bakke Haugen
Knut Sandåker
Ellen M. Mythe
Morten Haugseth

Varamedlemmer

Mona Ø. Øen
Hallgeir Mythe
Vidar Solheim
Åse-Inger Bakke

Styret:

Kjell Vidar Bergo, leiar
Åge Sandsengen, nestleiar
Odd Holde, medlem
Sissel Bjørøen, medlem
Tore Østlund, medlem
Kristin Ourom, medlem
Vidar Isungset, medlem, vald av tilsette
Claes-Christian Poulsen, varamedlem vald av tilsette

Varamedlemmer:

Sissel Skrindo
Mikael Fønhus
Claes-Christian Poulsen, møtande varamedlem for tilsette

Kontrollkomiteen:

Medlemmer

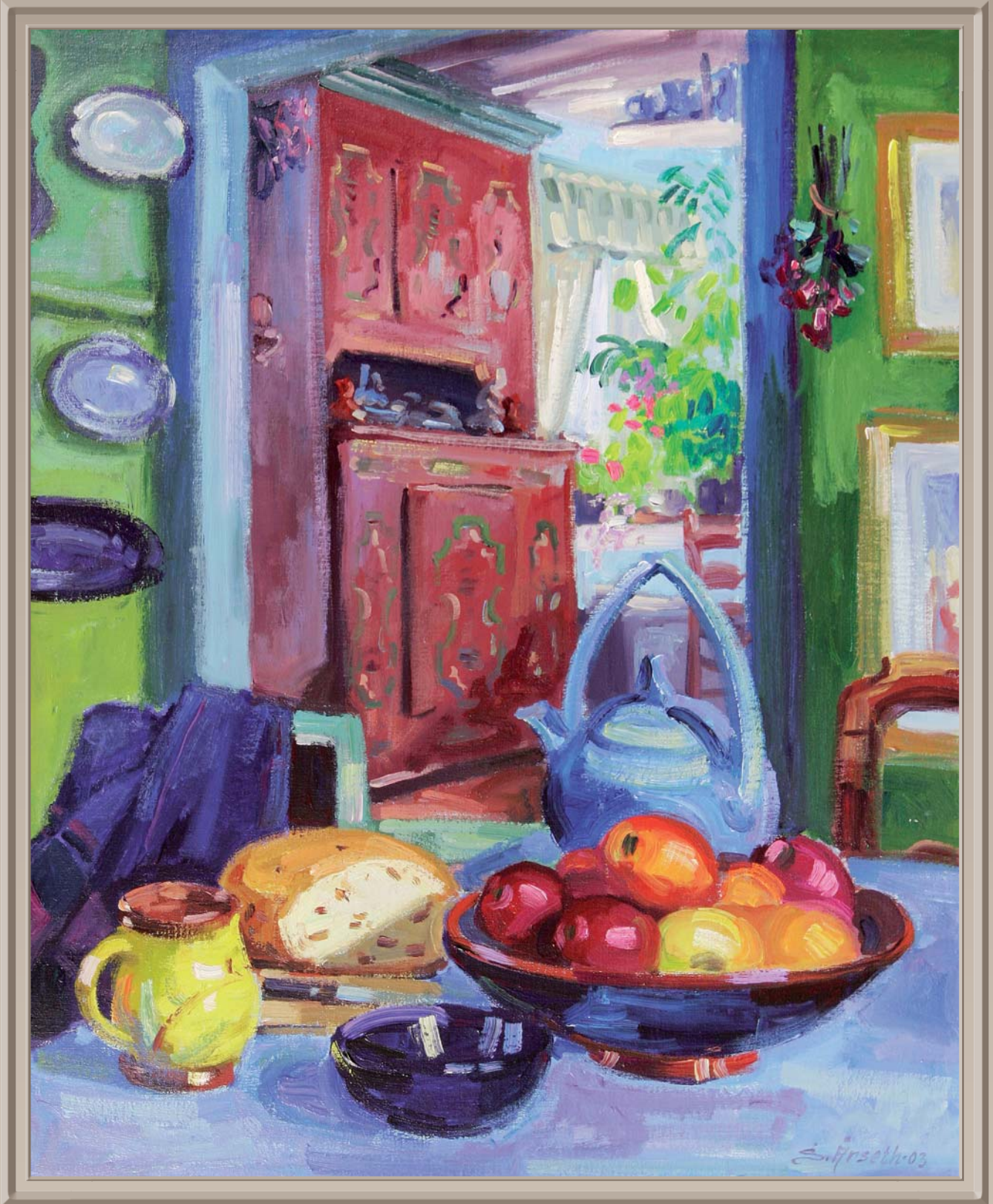
Stein Arne Vedde
Sveinung Halbjørhus
Botolv Berg Bråtalen

Varamedlem:

Vidar Nilssen

Revisor:

Deloitte AS

Valdresinteriør.

Haust ved Bitihorn.

Om kunstnaren

Sigmund Årseth vart fødd i Hjørundfjorden på Sunnmøre i 1936, men var busett i Valdres dei siste 45 åra.

I dei seinare år arbeidde Sigmund mest med biletkunst, mens det tidlegare varierte mellom skilt, fanemåling, husteikning, dekorasjonsoppdrag, restaurering og rosemåling.

Rosemåling førde han til USA for fyrste gong i 1965, etter det hadde han 1-2 turar dit i året. Sigmund har hatt utstillingar, kurs og dekorasjonsoppdrag i 19 statar. Dei fyrste oppdraga kom frå Norges Eksportråd og var knytte til deltaking på messer i store varehus.

Deretter vart det kurs for Vesterheim og elles i mange statar frå aust til vest.

Det vanka utsmykkingsoppdrag og skaping av spesielle interiør, ikkje minst har det vorte mange resturantar i Chicago.

Sigmund har hatt utstillingar mange stader i Norge, og også i Sverige, Island, Tyskland, Austerrike, Sveits, England, Spania og Amerika.

Sigmund døde 12. desember 2012, 76 år gamal.

Telefon 03202
Faks 3202 3901
post@sb1.no
www.sb1.no
Foretaksregisteret
937 889 631

Kundesenteret
Postboks 33
3551 Gol
Forretningsadresse
Postboks 173
3571 Ål

Kontor: Geilo, Ål, Gol, Hemsedal, Fagernes, Heggenes og Beitostølen

SpareBank
HALLINGDAL VALDRES

